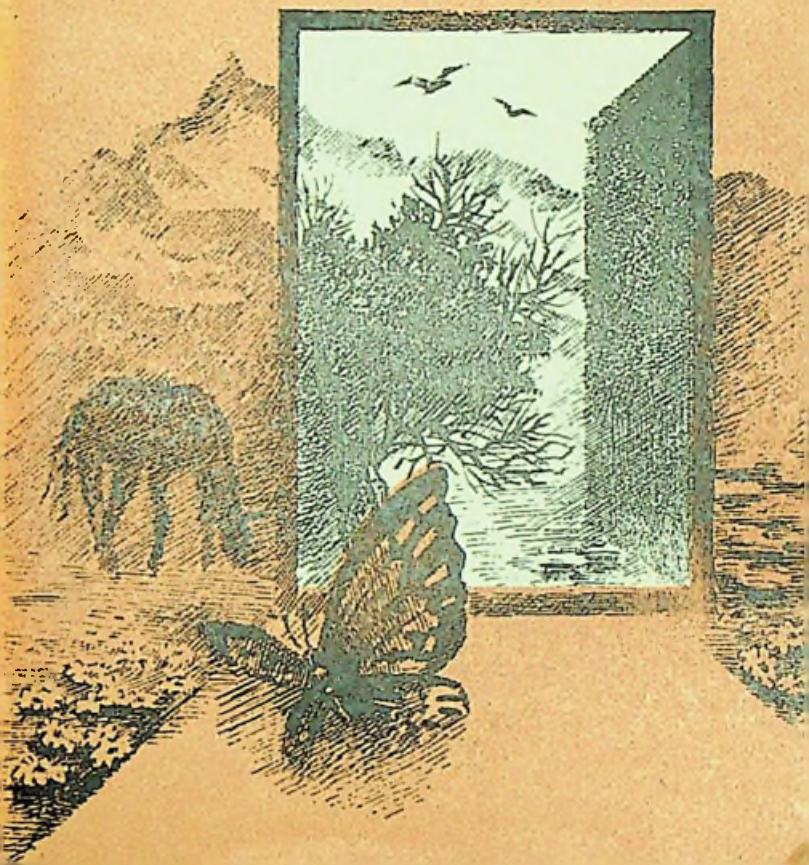

Мамбет Аблялимов

АЯТ КЪУВАНЧЫ

Мамбет Аблялимов

ЛЯТ КЪУВАНЧЫ

КОНТРОЛЬНЫЙ СИЗОНДЖЕ

МАМБЕТ АБЛЯЛИМОВ

Аят къуванчы

Шиирлер ве поэма

Ташкент
Гъафур Гъулам адына эдебият ве санъат нешрияты
1985

С (Крымтат)
А 17

А 4702730200—88 63—85
М 352(04)—85

© Гъафур Гъулам адына эдебият ве санъат ишприяты
1985 с.

Шиирлер

СЕНИНЪ ОМЮРИНЪ...

Девримизинъ етемен
Йылдызысынъ, Ватаным,
Балкъылдадынъ, нур сачтынъ
Октябрьнинъ танъында.
Эркинликнинъ меяны.
Сен озюнгсинъ, Ватаным,
Сенмез ышкынъ алевн
Янып тура къанымда.

Азатлыктынъ къапысын
Ишкылябнынъ рухунен,
Бутюн дюнья халкына
Озюнг ачып косътердинъ.
Сени юртум, къызгъанып
Юрегиме къойдым мен,
Эвляд санып, сен исе,
Юксеклерге котердинъ.

Коммунизм багъчасы
Чечеклене кунъден-кунъ,
Чюнки сени къорчалай
Коммунистик партия.
Ифтиралар ташыны
Атса эгер бир мельун,
Къаршылыгынъ къайтарып
Ленинджи бу гвардия.

О кунълернинъ дешетин
Буржуа ач козьлери
Чекиштилер даркъатмакъ
Истеп бутюн алемге.

Санъа къазгъап чукъургъа
Барып тюшти озьлерн,
Шайтип кирди иблислер
Ел къалдырмай элемге.

Келеджек эвлятларнынъ
Сеадетин къыдырып,
Снясет мейданында
Магърур алдгъа юресинъ.
Истегинъ — уруш хавфыны
Ер юзюнден сипирип,
Бахтыгъны сен урь халкънынъ
Шадлыгъында коресинъ.

Тарихта парлакъ мешъальдир,
Съездлерининъ эр бири.
Аятыннынъ манасы —
Беш йыллыкълар тедбири
Бу улү алемде
Ачып турсун бааринъ,
Бир данесинъ дюньяда
Бакъый сенинъ омюринъ.

КЪУДРЕТЛИ КУЧЪ

Партиянынъ XXVI съездине

Не ерде адалет олса укъумдар,
О ерде адамлар булурлар урьлюк.
О ерде инсангъа сайгъы, урьмет бар,
Ондадыр догърулыкъ, достлукъ ве бирлик.

Чокъ миллет ишчи-койлюлеринден
Сайланып алынганъ бигълернен делегат.
Съезд Сарайындан, улү минберден
Фикирлер айта, этелер доклад.

Екюнлей, ольчене кечкен куньлерининъ,
Эр биринде асырлар ташып юрген юк.
Тедбири тизиле беш йыллыкъларнынъ,
Келеджегимиз ондан да буюк.

Эр ишке къыймет кесе ракъамлар,
Курешлер, заферлер йылнамесинне.

Сукълана дюньяда бутюн адамлар,
Совет халкъынынъ земащесине.

Планетамызынъ юз мемлекетинден,
Векиллер мында теклиф этильген.
Корьдилер коммунист кучъ-къудретинен
Арзу багъчалары чечеклетильген.

Ленин тефеккюрининъ теразесинен
Партия чыкъара ольчеп къарарлар.
Ватанымнынъ халкъы, бар гъаесинен
Оны бирликте къанун саялар.

Фикирлер бирлигининъ тантанасы съезд.
Янгъышсыз чалыша ве узакъ коре.
Съезд бу келеджек ичюн отькюр козь
Ватангъа кучъ, къудрет, халкъкъа рух бере.

ЭБЕДИЙЛИК

Дюньяда эбедий яшайджакъ не бар,
Озенми, денгизми, аймы, йылдызми?
Я кокке бой созгъан юксек къаялар,
Багърында сакълангъан демирми, джезми?..

Вакъыт къудретине етмез такъаты,
Денгиз къурып дёнер туз дагъларына.
Къаялар ред етмез бу акъыкъатны,
Къарышыр тегизлик топракъларына.

Бутюн мевджудатны куль этер заман,
Тек бир гъаеге къондуралмаз тоз.
Лениндир эбедий яшайджакъ инсан,
Эр юрек дёрюнде сакъланыр сёзсюз.

Онынъ гъаесинен чечекленеджек,
Азат улыкелернинъ баарн, язы,
Одыр бугунимиз, шанлы келеджек,
Къальб хазинесининъ сакълы эльмазы.

Онынъ талиматы, онынъ ал танъы,
Енгильмек билмеген мукъаддес байракъ.
Ярыкъкъа чыкъарды зиндан дюньяны
Онынъле урь аят, омрюмиз парлакъ.

Косътерген ёлундан дюрмекте алем,
О, Ватанымнынъ эр бир еринде.
Съезд башланганда минберде корем,
Корем Политбюро ишлеринде де.

Мектепте балалар дерсханесинде,
Къуруджылар къургъан дюльбер эвлерде
Заводда, ишчилер ишханесинде,
Сапъат сарайларынынъ минберлеринде.

Бар эди о буюк дженк кунълеринде,
Халкъымыз пришкен заферлеринде.
Шаирлер иджады, фикирлеринде,
Яшады, яшайджакъ эсерлеринде.

Ленин инсанларнен эбедий къалыр.
Асырлар артындан асырлар ашып.
Опынъле халкълар эп гъурурланыр
Ленин партиясынынъ адыны ташып.

1983, апрель

К Р О В А Т Ь

Илим ача бизлерге
Къиннатнынъ сырыны.
Джоштым динълеп саарьде
Чечсклерининъ йырыны.

Юрдим дагъда-яйляда,
Юрдим тарла ве чёльде.
Корьдим Ленин эвнин
Пайтахтым Кремльде.

Тура аддий кровать
Одасынынъ терюнде.
Тюшонджеге далып мен,
Шаштым тургъан еримде.

Зулумлыкъны балталап,
Сарсытып парчалагъан,
Дюнъя халкъыны белядап,
Афаттан къорчалагъан,

Девирлерининъ юкюни
Котерген улу инсан,

Бойле аднй кровать
Устюнде ятып юкъягъан...

Корьдим мен бир кровать
Эв ичннде бир четте.
Ойгъа далдым тикилип,
Бакъып къалдым айретте.

А З И З К У Н Ы

Индже асыр багърында
Инсап гъамы, къайгъысы.
Индже асыр багърында
Бардыр ляпет тамгъасы.

Бир-биринден къараплыкъ,
Бир-биринден огъурсыз.
Эр анында вахшийлик,
Зулум сёзю окъурсыз.

Зсвкъ бермеди алемге,
Не баарь, не табиат.
Зорлукъта куьпъ кечирди
Миллион йыл адамзат.

Маркс, Ленин гъаеси,
Синъдирилип анъына.
Бекледилер Октябрь
Сёнмез нурлу танъыны.

Уянгъанлар бу кунъчюн,
Джан алып, джан бердилер.
Бирден олып бу кунъчюн
Алевлерге кирдилер.

Кенди янып, Октябрь,
Кунешини якътылар.
Кунъ корьмеген мазлумлар
Ярыкълыкъкъа чыкътылар.

Шу себептен Октябрь
Бутюн миллет, халкъ ичюн,
Буюк шадлыкъ, тантана
Улу байрам, азиз кунъ!

БИРИНДЖИ ПРОГРАММА

Партия съездининъ 80 йыллыгына

Тарихнынъ къаранлыкъ геджелеринде,
Халкъларны ярыкъжа чыкъармакъ ичюн,
Тынч, азат олсун, деп, улыкелеринде,
Данй аямады билъгисин, кучюп.

Билемиз, Учюнджи мешур сенесин,
Девириниъ багърында осьти, буюди.
Алемнинъ хорлангъан миллетлерини,
Арзусын гъонджесин, истеги эди.

Партиямыз догъгъан кунюнден башлап,
Корьди келеджекнини уфукъларыны.
Куреш шнарыны ортагъа ташлап,
Инсангъа танытты укъукъларыны.

Онынъ къарарлары, иш планлары,
Яратылды вакътында озь саатинде.
— Бирлешиниъ,— деп, дюньянынъ пролетарлары,
Къаратылды адамзат сеадетине.

Тизди о, биринджи программасыны,
Экинджи съездде сексен йыл эвель.
Ве Ленини сийъдирди озь гъаесини,
Октябрь бинасына къойылды темель.

Джанагъа бахт берген улу инкыляб,
Пишти шу программа хамырларындан,
Кучь алды, чокълашты, бинълеп миллионлап,
Юреклерде аткъан тамырларындан,

Зулум зынджырыны узип, парчалап,
Залымларны тыкътыкъ кенди къабринде.
Бахтымыз багъыны данм къорчалап,
Огрендик етмекни заман къадрине.

Къара булутларны даркъаттыкъ коктеп,
Афатлы йылларнынъ фыртынасында.
Къоркъмадыкъ ёлларгъа къойылгъан седден,
Етиштик коммунизм тантанасына.

Кунеш-нур мекаяны олды Ватаным,
Кунь-куньден артмакъта шаны-шурети.
Мен онда козь ачкъан бахтлы инсаным,
Екяне, акърансыз кучю-къудрети.

ЛЕНИН БАБАМ

Эр сёзюнде бинъ-бир мапа,
Битмез акъыл чокърагъыдыр.
Эр бир эвде янып тургъан
Опынъ сёнмез чырагъыдыр.
Ленин бабам, Ленин бабам!

Бизим ильде догъды, осьти,
Котерильди юксеклерге.
Гъаелери мельэм олды,
Юреклерден юреклерге.
Ленин бабам, Ленин бабам!

О корсеткен ёлдан юрген,
Ете арзу-тилегини.
Одыр бизге къучакъ корген,
Етиштирген ниетини.
Ленин бабам, Ленин бабам!

СЕРБЕСТЛИК

Не къадар дюльберсиэ, не къадар дюльбер,
Ярашып яткъан, эй, тарлам, чёллерим.
Не къадар дюльберсиэ, не къадар дюльбер,
Шиддетли озеним, саким голлерим.

Эр саба чыкъам мен ызан башына,
Бетимни сыйпайлар муляйим еллер.
Багъчалар, бостанлар тура къаршымда,
Баш силъке сукъланып ешилъ сельбилер.

Къарпыз-къавуиларнынъ узун орькени,
Ерни къучакълагъан, шербет сувур.
Бульбуллер шенъ йырген къаршылай мени,
Табнат чырайы козь къамаштыра.

Къыйметли духилер якъкъан къызлардай,
Напелер къокъуйлар арыкъ четинде.
Этрафкъа къарайым, козьлерим тоймай,
Опеджек олам мамурлик бетинден.

Эй, инсан, олчы сен, сёзюме эмин,
Табнат безенир эди даа да.

Бундан да халкымыз яшарды зенгин,
Дженк хавфы олмаса ич кыталарда.

Терен хаялларгъа далам, башыма
Къоркъунчлы фикирлер бирден келелер.
Ягъмурлар дёнерми козь яшларына
Эджель кетирирми муляйым еллер.

Ядро бомбаларындан бу гузеллик шай
Янып дёнеджекми бир авуч кульге.
Эр ер виран олып Хиросимадай
Чевирилirmi такъыр бир ильге.

Орманлар япармы, сувлар быланyp
Тютюнлер богъармы нефесимизни!
Эй, дюнья халкълары, бакъынъ ойланып,
Эгер уруш олса не беклей бизни.

Не ерде чалынса барышыкъ маршы,
Ве талап этильсе акъ ве адалет.
О ерде тураракъ оларгъа къаршы,
Капитал дюньясы зорнен чеке сед.

Кучюк Гренаданы алдылар басып,
Сеадет душманы — резиль къатиллер.
Акъ талап эткенни олдюре асып,
Вашингтондан кельген шу карателлер.

Бизни къаралап, яланлар тапып,
Къыргъынлыкъ слиясын кешф эте вира.
Саткъынгъа къанатлы ракета сатып,
Дженаплар джебинге алтын толдура.

Темели чюрюген эски тюзюмни
Миллетлер лянетлеп йыкъаджакъ, эльбет.
Сербестлик кунеси — коммунизмнинъ
Нурлары дюньягъа кетирир сеадет.

СЕНМЕГЕН ЧЫРАКЪ

Багъчаларда юкълай терсклер, къушлар,
Сувларгъа эгилip юкълайлар таллар,
Ашыкълар корелер энъ яхшы тюшлер,
Башын къанатына салгъан къарталлар.

Джезвесини ташлап, атта къартанай,
Оджагъы башында юкъугъа далгъан.
Шеэрлер, тарлалар, койлер де юкълай,
Къара къадифеден япынып ёргъан.

Лякин меркезкомпынъ чырагъы сёнмей,
Къайдыны чеке о халкънынъ, заманнынъ.
Партия юкъламай, партия ншлей,
Къайдыны чеке о юртнынъ-Ватанынъ.

ЭСИМЕ ТЮШТИ...

Ишке кете эдим, ёл кешарында
Мышыкъ баласыны баскъан машина.
Ята, боялангъан къызыл къанына,
Эзген кемигини, эзген башыны.

Тенде дамарларым бирден чымырдап,
Пычакъ урулгъандай олды коксюме.
Бу къанлы кевдеге къалдым мен къарап,
Мудхиш вакъналар тюшти эсеме.

Иырткъыч фашистлернинъ басып кельгени.
Улу Ватанымнынъ топракъларына,
Танклар эзип кеткен яш сабийлернинъ
Сеси эшитильди къулакъларыма.

Дарагъач тюбюнде ольген къадышлар,
Къартлар джесетини таптагъан мельун.
Алевге ташлангъан тирн адамлар,
Козюмнинъ огюнде кечтилер бугунь.

Корьдим вбран олгъан Хиросиманы,
Кулю савурылгъан Нагасакини.
Корьдим миллионлап гъамлы сыманы,
Вакъытсыз козь юмгъан индже инсаньны.

Къаршымда созылып ята мышычыкъ,
Бельки о копчекке ургъан озюни.
Амма индемесенъ базы адамлар
Кульге чевирирлер дюнья юзюни.

Бирлешинъиз, дюнья эмекдарлары!
Курешмек керектир эджельге къаршы.
Хавфтап къуртулсын бутюн Ер шары!
Эзилмесин атта мышыкълар башы!

АТЕШНЕН ОЙНАМА!

Озюньни сыкъмайсынъ фитнеджи дженап,
Шеэрлер янмакъта, олмакъта вийран.
Адамлар къырыла бинълеп, миллионлап,
Аналар коксюнден тамламакъта къан.

Козюньни къапаткъан шурет пердеси,
Яралы сыгындай инълей бу джиан.
Къулагъынъ эшитмей мазлумлар сесин
Алемде не къадар хор олды инсан.

Лянетлер тамгъасы басылгъан юзге,
Миллетлер гъадаппен тикилип тура,
Зулум иджаткъары — империализмге
Дженазе къылырлар кийсетип къара.

Атешнен ойнама, бу адет яман,
Янаджакъ откъа озю тыкъыла.
Биревге чукъур къазгъан эр инсан
Озю шу чукъургъа барып йыкъыла.

«Тек мен яшайым», деп башкъасынынъ
Эвини бозмакъ бу буюк джинает.
Азатлыкъ озенининъ ташкъынына
Капитал къаршы туралмаз инает.

Бир халкънынъ Ватан, тарихы, шаны,
Бомбанен джойылмаз акъылында тут.
Сабыры тюкенди энди оларнынъ
Аякъкъа къалкъарлар сакъламай сюкют.

А Д Ж Ы Н А М

Гузеллик, чевре якъ сангъа зевкъ бералмай,
Атта табиятнынъ да темиз авасы.
Козълерини «тырнакъ астындан кир арай»,
Коксюнде къузгъунынъ ошек ювасы.

Багъчада чечеклер турса ачылып,
Ашыкъ бульбуллерини къувнакъ сесини
Эшитмек истемей гонъюлинъ кулип,
Ешилъ япракъларнынъ шувултысыны.

Қызғын джыйындарда, тантаналарда
Сурукъта къалгъапдай къалтырай тенниъ.
Гуя вуджудында, дамарларында,
Зеэрли йыланлар джылыша сепинъ.

Биревлер башына тюшкен мусибет,
Сени ойландырмай, кедерлендирмей.
Ярдымынъа мухтадж олса, аселет,
Кечесинъ терс бакъып янында, корьмей.

Аджнып къарайым сепинъ алынъа,
Инсанлыкъ недир бильмеген инсан.
Бутюн омюринъде, ич хаялынъа
Бир яхшы фикир кельмеген инсан!

* * *

Кучьлю еллер сакки денъизде,
Қъопарсалар бирден алекет,
Пейда олып козь огюмизде
Зевкъ багъышлай аджайип къудрет.

Яйлялардан кельген булутлар,
Эльге алып от къамчысыны
Гудюрдетсе эм патлатсалар,
Ерге текип тер тамчысыны,

Узун бойлу сельби тереклер,
Эль чырпсалар ельден башыны сиккип.
Тарла, чельде тюрлю чечеклер
Куле севинч яшыны текип.

Табиатнынъ, атта дешетнен,
Яшын чакъып ягъгъаны дюльбер.
Қъоркъарым мен, эй инсан, сен,
Атеш иле ойнасанъ эгер.

ПАМУКЪЧЫ

Социалист Эмек Қараманы Энвер Алиевге

Джуйрюгине минип чапалар еллер,
Япракълар килими ерге яйылыр.
Сув боюнда баш саллай сельбилер
Уфукънынъ юзюне сепильмекте ал нур.

Тарлагъа ортюльген санки акъ ёргъан,
Гедженн безете миллион акъ «гуль».
Гуя йылдызлар ерге омагъан,
Не гузель ярашкъан бай топракъ бу Иль.

Корем мен зевкъ иле эр саба турсам,
Ал кунеш яваштан кокке юкселе.
Элял эмегинен памукъчы — рессам
Сызгъан леваларгъа козюм тикиле.

Юрегинъ къорунен урлукъларгъа джан
Бердинъ. Гъайретинънен етишти памукъ.
Эллерн берчленген азамат инсан —
Хышымлар оны къоркъуткъаны ёкъ.

Табиаттан ич де кутъмединъ мерамет,
Ачтынъ эр хышымгъа сен къатты куреш.
Истегенинъ къадар алдынъ берекет,
Санки иур алды къальбинъден кунеш.

Джнангъа тапылгъан халкъымнынъ огълу,
Къазангъан гъалебенъ мубарек олсун!
Индже муджизелер адынънен багълы
Омюринъ шан-шурет, заферге толсун!

ЧОБАНГЪА

Кечмишинъни сёйлемё чобан,
Ал элинъе къавалынъны, ал.
Огютлеринъ керекмей, бир ан,
Эштейим, къавалынъы чал.

Ягъмурдан сонъ тазерген олеп,
Ярдай азиз топракъ къокъусы;
Озюнъ билъген, коръген кечирген
Шейлеринънинъ бугунъ чокъусы

Эшитилъсин макъамларынъда
Динълеп бираз ял алсын джаным.
Инсанларнынъ дердин айткъанда
Чымырдасын дамарда къаным.

Къавалынъ чал, сеси кетсин,
Гонъюль ташсын, ер-кок инълесин.

Къавалынъ чал, муляйим сесни,
Тильсиз ташлар, дагълар динълесни.

Кечмишинъни сёйлеме чобан,
Ал элиге къавалынъны, ал.
Огютлеринъ керекмей, бир ан,
Эшитейим, къавалынъны чал.

СУРЕТ

Куломсиреп, къашынъ ойнатып,
Ваде этип сёнмез севгилер.
Севги арарети иле сувсатып,
Сув бермеген вефасыз дюльбер,

Юре эдим энди сёндю беллеп,
Ильк ашкъымнынъ атешин тенде.
Алевленди, янды гурюльдеп
Газетада ресминъ корьгенде.

Сенинъ тильсиз, джансыз суретинъ,
Вуджудыма зельзеле салды.
Сабыр эйле, эй, севги къудрети,
Гонъюль голюм бирден чайкъалды.

Мына тильсиз, джансыз суретинъ,
Козълериме турмакъта бакъып.
Гуя мени сардынъ, яр эттинъ,
О кунълерининъ чырагъынъ якъып.

Ёкъ, сени ич лянстлемедим,
Бильсем де о терс адетинъни.
Санъа сагълыкъ эм бахт истедим,
Истедим тек сеадетинъни.

Садыкъ къалып эткен айтыма,
Сенсиз юрем мен иидже сенс.
Эп яшайсынъ меним апъымда,
Унутмадым бир дакъкъа сени.

Айдын кунъдеп къызгъана эдим,
«Ынджытма», деп ялвардым ельге.
Севдим, амма къавушалмадым,
Назик беден ве иидже бельге.

Не ичюндир, аля чимирдей юрек,
Анъсам эгер, гузель адынъны.
Фериште эдинъ менимчюн мелек,
Олдынъ башкъасынынъ къадыны.

Козьлеринъе тик бакъалмадым,
Сапъа лаякъ дегиль ич акъарет.
Такъдиринъе бойсунды да къалдынъ,
Мен изинъе асретим, асрет.

Мына тильсиз, джансыз суретинъ,
Козьлериме турмакъта бакъып.
Гуя менн, кене яр эттинъ,
Хатиремнинъ чырагъын якъып.

Д И Н Ъ Л Е...

Къызым — Зерагъа

Аятымнынъ манасы — динъле,
Динъле, меним арзу-мурадым.
Гъурурлансын дюнья сеннинъле
Сен багърында аткъанда адым.

Къыргъа чыкъсанъ ёлунъа баарь
Тёшер ляле, чечектен макъат.
Ель сачынъны тарткъычлап ойнар,
Север сени атта табнат.

Язда якъса кунеш, арарет,
Салкъынына алыр тереклер.
Ичирир озюнинъ шербет
Сувларындан ширин дерелер.

Озен бойларына барсанъ,
Ынджытмайып серинлик сепер.
Ял алырсынъ бираз болдурсанъ,
Охшар сени муляйым еллер.

Итесенъ уч, итесенъ ялда.
Итесенъ юр, ачыкъ сокъакълар.
Сеферлерде, сувсасанъ ёлда
Кулер сапъа бюллюр чокъракълар.

Резиллерниң кулип бакъкъаныны,
Дост беллеме, кызым, кендинге
Юзьлеме эйиллик якъаныныны,
Урьметнен келир достлар эвинге.

Джумертликке огретир аят,
Сев Ватаны, бутюн халкъларны,
Алчакъларгъа туттурма, факъат,
Юрегиңниң анахтарыны.

ЭКИМ ДОСТУМА

Эким, тутып набызымны,
Сонъ дингелене салып къулакъ;
Дей:—Аджысанъ сен озюңни,
Тутаджакъсынъ сёзюмни мытлакъ.

Чокъ ойланмакъ, эеджанланмакъ;
Кедерленмек сенинъчюн зарар.
Саңа керек тынчлыкъ, раатлыкъ,
Юрекиниң де бунъа акъкъы бар.

Тиб феининиң бу къаууплары,
Фельсефеси олсун озюне.
Ботен кечмеси ичюн аяларым
Кельмедим мен дюнья юзюне.

Дамарымда арткъач корюнген,
Тазыйыкъ дегиль, дуйгъуларымдыр.
Къулагъынъа о эшитилген
Шадлыкъларым, къайгъыларымдыр.

Эким достум, догъру айткъанынъ.
Юрек бугуң башкъаджа ура.
Чюнки онда бутюн дюньянынъ
Миллетлери ерлешип тура.

Эшиткен дигер давушларынъ
Узакъларда атылгъан окълардыр.
Араб кызлары ве яшларының
Чектиги анзарлардыр.

Яшайджагъым мен насыл этип,
Кедерленмей, эеджанланмай.

Ер юзюнде атылса бир топ,
Юрегиминиң ичинде патлай.

Сен эшиттинъ, меним коксюмде,
Достлукъ ели шувулдагъанын.
Тюрлю чечеклер устюнде,
Бал къуртларныиъ вызылдагъанын.

Байкал-Амур къуруджылыгы,
Шиддетини, иш суръатыны,
Совет кызы ве яшларыныиъ
Садыкълыгы ве джуръатыны.

Ленин адлы атомоходныиъ,
Бузлукъларны парчалагъанын,
Сынъырларда тургъан солдатныиъ
Озь постуида пек сакът тургъанын.

Мен яшагъан анлар тарихныиъ
Парчасыдыр, джошкъун ве сакин,
Сечеджектир, эльбет, бу алны
Юрегимни динълеген эким.

ШУНЫНЪ ИЧЮН ЯРАТЫЛДЫНЪМЫ?...

Узун кирпичлериниъ колеткесинде
Дагъ чешмесининиъ эки хатиреси.
Джеми дюльберликни корем мен сенде,
Мукеммель тасвирлевниниъ ёкътыр чареси.

Гульпемпе алмадай япагъынъ сенинъ,
Гуя кунештен къопкъан бир парчасынъ.
Дудагъынъ четинде ярашыкъ бенъиниъ,
Сен гузеллик багъчасында ачкъансынъ.

Сулюкдай къашынъны, индже белинъни,
Корьселер сукъланыр атта мелеклер.
Хош сёзюиъ иритир ташдай юрекин,
Сенден renk алгъаилар гуллер, чечеклер.

Янынъда сусып турам мен бир ан,
Айталмай юрем ичимдеки сырны.
Эсимден чыкъмайсынъ ятсам ве турсам,
Эдне этмектем санъа бу йырны.

Козюмнинъ огюнден чекиле къаранлыкъ,
Къальбимнинъ тёрюне якъасынъ чыракъ.
Ильхамым периси кезе уяныкъ,
Юксекке авелей къанат къакъаракъ.

Бу къадар дюльберлик коръмеген эдим,
Бу яшкъа кельгендже озюмни танып.
Екъса яраттымы сени табнат
Бир шаир дердинъден юрсюн деп янып.

З У Л Е Й Х А

Меруж шаир Ремзи Бурнашнынъ кызына

Анадан айрылгъан оксюз къозудай,
Асрет козьлеринъде йылтырай козьаш.
Бабасыз къалдынъ бир гъондже гульдай,
Башынъ сагъ олсун, мутебер къардаш.

Бабалар, вефаты агъырдыр, лякин,
Агъласанъ ери бар, бабачюн такъмакълап.
Елькеде котерип девиринъ юкин,
Берлингедже барды енышле адымлап.

Авропанынъ къардаш къабристанында
Нидже достуны къалдырып кельди.
Йырлады оларны озъ дестанында,
Язгъан шииринде тувгъан тилинде.

Сенинъ бабанъ эди — халкъы, Ватаны
Ичюн, джан аямай эп адым аткъан.
Сенинъ бабанъ эди тѣкип къаныны
Душман окъларына коксюни туткъан.

Сенинъ бабанъ эди шрапнель парчасын
Къафа тасында къыркъ сене ташыгъан.
Бу къанлы дженюпинъ фаджиясыны,
Озюпен алып кетти дюньядан.

Сабыр эт бу алгъа, окюнме, кадам,
Гъамдан, мухтаджлыкътан узакъмыз бизлор.
Бу къадар нтибар тапмазды адам,
Ондалар дюньяда олмаса эгер.

ДЕНЪИЗ

Денъиз ялысына кельдим мен кене,
Қаршымда тынч денъиз ята ясланып,
Бакъам Айиетриниң аппакъ борькине,
Айрет атешинде козьлерим янып.

Юксеклик истесенъ дагъларгъа тырмаш,
Деренлик истесенъ денъизде ялда.
Салмакъ бере фикирге эр бир чакъыл, таш,
Тыныкъ сув тыныкълыкъ бере хаялгъа.

Кокюсюнде кунъдюз кунеш парылдай,
Геджеси йылдызлар айнен сырдаша.
Дельфинлер сюрюси яш балалардай
Де чома, де бата, ялдай, ойнаша.

Шохлугъы тутса, я ачувы кельсе,
Иссини ичине сыгъдыралмаса.
Ель мужде кетирсе, севинип кетсе,
Окюрп, айкъырып бирден чайкъала.

Ич шефкъат этмей о озюне озю,
Копюре, урула гранит къаялгъа.
Гуя, алектен ичинде ер юзю
Қалгъандай ынтыла нурлу семагъа.

Атта шү йлгъарашъ гузель не къадар,
Сувунънынъ тамчысы мен ичюн азиз.
Атта шиддетинде бир джазбе бар
Севем мен, севам мен сени, эй, денъиз!

Индже инсанларгъа ашкъ, пльам берген,
Эй кийик алектен, акърансыз къудрет.
Тапсын сенден джошкъун ис арап кельген,
Куьскюн дуйгъуларнынъ эпини гъаркъ эт.

ҚАРШЫМДА БИР ҚЫЗ КЕЛЕ

Қаршымда бир қыз келе,
Аллы-гуллю антери.
Адыны да бильмейим,
Бильмейим о къаерли.

Гульзарларны анъдыра,
Тебессюми, кулькюси.
Ондан келе багъларнынъ,
Нанелериннъ къокъусы.

Ондан келе койлериннъ,
Тарлаларнынъ къокъусы,
Мына бойле йигитлер,
Къызлармызыннъ чокъусы.

* * *

Бойле бир инсаннен корюштим бугунъ,
Вуджудымны сарды гъам эм де кедер.
Бойле адамларнен айт нечюн, нечюн,
Бир ан корюштиресиннъ сен мени такъдир.

Пейда олсалар да инсан затындан,
Олар озълеринн туталар юксек.
Кульдюзюлик, хаселлик, фяте йипинден,
Токътамай-турмай токъуйлар ошек.

Къара къаргъалар киби топланып олар
Къурт арап, сагълам емишин де ейлер.
Ис-дуйгъу деген шейден чокъ узакълар
Дюнъя гузеллигинн озътери пислейлер.

КЕЛИННЕН КИЕВГЕ ИСТЕГИМ

Севги алемининн чифт йылдызымынъыз,
Севгиниъизле къурунъыз бахт тахтынъызны.
Сеадет багъчасынынн мейваларысынъыз,
Эмекте тапынъыз озъ бахтынъызны.

Арзу чечегиниъиз солмасын ич,
Яхшы эйиллик олеви сизлерге ёлдаш.
Сизни терк этмесин бир вакъыт севинч.
Даим ёкълап турсун дост не аркъадаш.

Инсан озъ бахтынынъ демирджисидир.
Озю ярата о озъ такъдирини.
Садакъат аятнынъ ярашыгъыдыр.
Леке тюшюрменъиз ашкъ дефтеринсе.

Омюрде бир олгъан бу тантанада,
Эки алевли къальб бирлешеджектир.
Екилип анле арабасына
Бирге чалышаджакъ, курешеджектир.

Саф алтын юзюкнинъ бюллюр ташыдай,
Пек лаякъатынынъ бир-биринъизге.
Севги атешинъиз атта юз яшында
Сенмесин, сенмесин юрегинъизде.

Эвлятли олуиъыз! Эвлядынъызгъа,
Мирас олып къалсын инсанлыгъынъыз.
Урьметле пришинъ мырадынъызгъа..
Даима янсын бахт йылдызынъыз!

Къана, къаделерин котеринъ, достлар!
Етейик энъ яхшы тилегимизге.
Чалынъыз кыйтарма, эй чалыгъыджылар.
Шенълнк ве зевкъ толсун юрегимизге.

УНУТМАДЫМ!..

Эй, анам, тоймадым нурлу черенъе,
Амма унутмадым азиз сыманъны.
Санъа багъышлайракъ бу шииримни
Юкъусыз къаршылап алмакътам танъны.

Эрте ташлап кеттинъ, сыджакъ багърыиъдан
Яш эдим, айрылып къалдым мен бирден.
Аят сокъагъында, сабий чагъымдан,
Курешип кельмектем адджы такъдирнен.

Сени пек сагъындым, пек арзуладым,
Кимсеге айтмадым юрегим ярып.
Оксюз къозулардай анзарландым,
Базыда къабиринъ устюне барып.

Огей анам акъсыз къаргъаса урып,
Ашамай, нчмей къалырдым юкълап.
«Бебийим, айт сени ким ынджытты»,— деп
Мераметлим тюшке келирдинъ ёкълап.

Сенелер артындан, сенелер отти;
Буюдим, ер алдым достлар сафындан.
Энди ботеп экен, акъылым етти,
Сени кыдыргъаным дёрт бир тарафтан.

Къыз къардашымныпъ боюны бакъып,
Ачыкъ корип турам сымапъ, тюзюнъни.
Бир дакъкъа кетмединъ мени быракъып,
Толдурып турасынъ даим коксюмни.

Улу гъалебелер — къутлу танъында
Менимнен биргесинъ, меннен яшайсынъ.
Ватан севгисинен дамар къанымда
Манъа къувет берип адым ташлайсынъ.

ШИМАЛЬ КЪЫШЫ

Манзара

Ортюнгендай акъ чаршаф,
Тарлалар акъ, къырлар акъ.
Озенлерининъ устюне
Къапакълангъан буз къапакъ.

Дешет салып барлыккъа
Дели еллер окюре.
Тегерек сют къазаны
Санки къайнай, копюре.

Кумюш тозпен ювуна,
Юксек дагълар, тёпелер.
Сыра-сыра солмазлар
Гуя къоран тепелер.

Тайып кете булутлар
Уфукъ яваш агъарып.
Пак арзудай, уютдай,
Кунъ корюне кызарып.

КЕЧИКТИНЪ ЯР...

Кечиктинъ яр, сүв боюнда
Зар олып, беклеп турам.
Бугунъ сенсинъ тек оюмда
Де турам, де отурам.

Кель, кель ярем, кьол тутушып,
Бу аят сокъагъында,
Юрейик шепъ йыр айтышып,
Юртумыз топрагъында.

Сен ушюсенъ буздап учкъуп
Алып, кьарны якъарым.
Къыш чиллеси, тек сенинъчюп
Бир топ чечек топларым.

Къайда барсанъ колеткенъдай,
Мен турарым къаршында.
Кунешлерден бир зонтикдай
Къорчаларым башыны.

Чокъракъ олып ташаджагъым,
Сувсасанъ ёлларында.
Фенер олып янаджагъым
Эр акъшам кьолларында.

Кечиктинъ яр, сүв боюнда
Зар олып, беклеп турам.
Бугунъ сенсинъ тек оюмда
Де турам, де отурам.

Кьолунда котерип ананънынъ табутын,
Кетмектесинъ агъыр адымлар ташлап.
«Элял эт, берген сютинънинъ», деп бугунъ.
Матем сюкютюнде кетесинъ агълап.

Мевтаны сонъ ёлгъа озгъармакъ нчюп
Тувгъанынъ, эш-достунъ джыйылып кельген.
Табнат чырайы зевкъ бермей бугунъ,
Къайгъынынъ юкюнден башлар эгильген.

Яхшы шей олюге итибар этмек,
Лякин сагъ экенде сайдынъмы оны?
Севинткен эдинъми багъышлап чечек
Адамлар ичинде бир байрам кую?

Айт, хаста яткъанда хастаханеде
Мугъайып, сагъынып, къапыгъа къарап,
Барып алдынъмы къырыкъ гонълюни
Янында отурып, алыны сорап?

1982, октябрь

НАВРЕЗ

Тереклер уянды къыш юкъусындан,
Арыкъкъа сув толып, акъып башлады.
Кунъдюзлер геджепинъ кенъ якъасындан
Тутты да яваштан сыкъып башлады.

Кунешининъ муляйым нуру къыздырып,
Тирильтти юртумыз топракъларыны.
Лялелер къырларнынъ багърыны ярып,
Тикледди къырмазы байракъларыны.

Эр тюрлю чечеклер япакъларындан,
Балкъуртлар кетире эмип балыны
Къарылгъачлар учып кельди узакътан.
Выджырдайлар къонып кираз далына.

Фесылларнынъ зумрют козь, дюльбер мевсими,
Наврез, сен шадлыкъсынъ, эм де яшлыкъсынъ.
Алем гузеллиги ве тебессюми,
Севгисинъ, достлукъсынъ, къан-
къардашлыкъсынъ.

Сенден башланмакъта эмек, аркет,
Башлана ишлерининъ къавий негизи.
Сенден башланмакъта битмез беркет,
Койлюнинъ гъайрети, вадеси, сёзю.

Истердим, тазерип туруп, чырайынъ.
Бир вакъыт къонмасын япракъларгъа тоз.
Эркине, хош нефес алынылар данм,
Багърында адамлар къайгысыз, гъамсыз.

1982, март

А Ф У Э Т

Бир афтадыр сускъанынъ,
Сорамайсынъ алымны.
Мияв къушлар къондымы
Ашкъ терегн дадына?

Инандынъмы джалагъа,
Ифтирагъа, ошекке!
Къырав тюшти вакъытсыз
Севги адлы терекке.

Айлы, нурлу геджеге
Бирден энди къаранлыкъ.
Гъам бильмеген къальблерге
Къайдан кельди бу яныкъ?

Бельки де мен анъламай,
Гонъюлинънинъ сырыны,
Озюм бильмей, азизим,
Йыкъкъандырым хатрынъны.

Джаным, мени афу эт,
Козълериме кулип бакъ.
Башынъ котер йылмайып,
Юрегиме чыракъ якъ.

ШЕЭРЛИ ДОСТУМА

Сен догъгъан шеэрини макътайсынъ, сёзсюз,
Достчыгъым, шеэринъ дюльбер, пек дюльбер.
Заводлар юреги гедже ве кунъдюз
Токътавсыз-токътавсыз мында, ишлейлер.

Чечекнен сырлангъан кенъ мейданларда.
Юксекке атылып тура чешмелер.
Раатлыкъ, зевкъ бере ёргъун жанларгъа
Янындан бир кере кечип кетселер.

Коюнъде не бар, деп джанымны агъыртма,
Мен койде догъдым ве чёллерде осьтим.
Омюринъде бир кере сен минип аткъа,
Таралар боюнда юрдинъми, достум?!

Кузь кельсе берекет софрасын яйып,
Бостандан единъми къарпыз, я къавун?
Къырларда юрдинъми кенъ къулач джайып,
Дагъларда кездинъми, явгъанда явун?

Тобандан тѣшельген тѣшек устюнде,
Къушларнынъ сесини ятып динълемек,
Шаирлик арзусы олса коксюнде,
Ильхам чокърагъындан сув ичтим демек.

Уюльген сарпанлар, сыра черенлер,
Аслы да кетмейджек козюм огюнден.
Джузшанлар, нанелер, тазе пиченлер
Къокъусы, ич чыкъмаз, достум, гонълюнъден.

1982, сентябрь

ДОСТУМ, ТАРЛАГЪА ЧЫКЪ...

Топракъдай къадимдир памукъынъ тарихы,
Йырларда айтыла битмез тарифи,
О буюк дестандыр, дехкъан муэллифи,
Джыяйыкъ бир лифи олмасын зиян.

Узбекнинъ бахшышы бу, улу Ватангъа
Дреми инсаннынъ къальбининъ джылыта.
Инджиден, алтындаи къыйметли бу яткъан.
Джыяйыкъ бир лифи олмасын зиян.

Яратылды о манълай теринен,
Азиз памукъчынынъ меаретинен,
Битмез гъайретин ве мераметинен,
Джыяйыкъ бир лифи олмасын зиян.

Достум, тарлагъа чыкъ, ызапларгъа бакъ!
Памукълар коктеки йылдыздай парлакъ.
Боллукътан, атта, геджелер ап-акъ,
Джыяйыкъ бир лифи олмасын зиян.

Базыда булутлар, ягъмурлар, еллер.
Ишимизге кедер этмек истерлер.
Къулакъ асмайыкъ хышымгъа бизлер,
Джыяйыкъ бир лифи олмасын зиян.

1982, сентябрь

Севдигимни айтып олмай,
Ерге бакътым кенар юрш.
Лялелериниъ бѣгъры къангъа
Толды, бу алымнъ корип.

Кокке бакътым, булутлар да
Бирден янды алев олып.
Даяналмай агълаштылар.
Гудюрдешип, дешет салып.

Багъчаларгъа кирдим, къушлар
Чивильдешти пытакъларда.
Аджындымы бу алыма,
Фысылдашты япракълар да.

Ельге бакътым, танъ еллери,
Сен тарафкъа кетти чапып.
Севгенниъни айтырмыз, деп,
Севгилинъниъ бетин олып.

ГЕДЖЕНИНЪ БИР МААЛИНДЕ

Яры гедже авгъан, эр кес юкълагъан,
Гуя къакъылды пенджерем, къалкътым.
Этрафта кимсе ъкъ, сююнетли ан,
Перденн котерип мен тышкъа бакътым:

Багъчаларгъа кирип шенъ кузь еллери
Сыйпай тереклериниъ пытакъларыны.
Козьге корюмсеген салкъын еллери,
Савура сараргъан япракъларыны.

Энъ якъын достумнынъ, бир танышымнынъ
Башына тюштюми агъыр мусибет?
Ашыкып, агъзына тыкылып джаны,
Хаберге кельдини манъа аселет?

Ойланып, кийинип азбаргъа чыкътым,
Корем азбарнынъ къапысы килитли.
Доланып юрмекте овчарка итим,
Киралмаз не мышыкъ, не де бир тильки.

Айыныъ ярыгъында тюшонджелерге,
Далам мен, юкъумны больген ким экен?
Тек копек авлагъан бу геджелерде
Эвмининъ янына кельген ким экен?

Бельки ильхамымныъ перилеридир,
Гъафлет юкъусындан тюрттл уянткъан.
Бельки де окъутъан бир ширимдир,
Къальбим къанысыны о такъылдаткъан.

Я, Шемъи-заденинъ ольмез рухудыр,
Откендир, «къалеминъ элинъе ал»,— деп.
«Шириеп юректе алевлер яндыр,
Шириеп юрекке зельзеле сал»,— деп.

Итимал бир тюркю язмакъ ашкъыдыр,
Ергъун козьлеримден юкъуны къувгъан.
Ислериминъ джошкъун ташкъынларыдыр,
Эмир этип башым уджууда тургъан.

Чиркин хаялларны, весвеселерни,
Гонъюль дефтеринден силп ташлайым.
Бу нурлу, йылдызлы акъшам сырыны
Эльге къадем алып яза, башлайым.

Эй, яры гедженинъ бир маалинде,
Мени шай ёкълагъан эеджанларым.
Сиз къувет беринъиз къалемим эльден
Тюшмесин, иджатнен отъсин анларым.

1982, октябрь

ЮНЬ КЪЫРКЪУВДА

Мераметли эллер киби,
Сачым сыйпай танъ еллери.
Мында къокъуй яйлаларыныъ
Чечеклери, оленлери.

Къозучыкълар манърашалар,
Къойлар отлай джап-къырларда.
Елькесине ыргакъ салып.
Чобан юре артларындан.

Юксеклерден дагъ озени
Копюкленип шүвлан акъа.
Чалып тюше шиддет иле
Уруларакъ таштан-ташкъа.

Тайчыкъларнынъ кишигени,
Эшитиле узакълардан.
Кийиклернинъ сюрюлерн
Къачып юре тузакълардан.

Къора къурдыкъ, чадыр къурдыкъ,
Къыр тёрюнде, эпимиз.
Сонъ кириштик колхозымнынъ
Къойларыны къыркъмагъа биз.

Бешер-онар къой къыркъкъан сонъ,
Уфукъ, сема ярыкълана,
Кунеш яваш баш котерип,
Бизге бакъып пек сукълана.

Сабалыкъны тез-тез ашап,
Макъасларгъа япышамыз.
Гъайрет къайнай тешиimizде
Чин гонъюльден чалышамыз.

Яваш-яваш ава къыза
Агъырлаша нефес алмакъ.
Токътамаймыз не олса да,
Айып шейдир артта къалмакъ.

Беден къызып терлесек де,
Къулакъ асмай тырышамыз.
Бугунъ кимни ким озар деп,
Озь арамыз ярышамыз.

Ич токътамай электрик
Макъасларнынъ шырылтысы.
Ель даркъата бу этрафкъа
Терли, майлы юнъ къокъусын.

Зевкълы эмек, шенъ кулькюнен
Дуймаймыз кунъ отъкеннини.
Атта кунеш эркеленип,
Яваш батып кеткеннини.

Салкын багърын ача акъшам,
Кокте яна мерджан ташлар.
Къаяларны янъгъыратып
Къувнакъ тюркю башлай яшлар.

Иссемиз бир дуйгъумыз бир,
Эпимизде бир истек.
Урь Ватаны чечеклетип,
Улу макъсадгъа етмек.

К Е М А Н Е

Ай къатып къалгъандай кок къуббесинде,
Йырыны токътатып динълей бульбуллер,
Арзу хош эзгилер инълей сесинде
Юрегим титрете бу назик теллер.

Чымырдай теннимде къан дамарларым,
Ерулгъан гонълюмнинъ чырагъы яна.
Козюмнинъ огюнде тарлам, къырларым,
Мейвалы багъчалар, чёллер джанлана.

Не къадар муляйим, не къадар дюльбер,
Къызлар нагъмеси, къызлар тюркюси.
Къальбимни охшай, уянта хош ислер,
Берген сёзюмни, ашыкълар вадеси.

Асретлер къавушып бир-бирлерине,
Шадлыкътан, севинчтен шенъ кезинелер.
Корьген, бильгенлерини омюрлеринде,
Айтышып кулюше ве эгленелер.

Чал достум, кемане сесини эшитип,
Яшлыгъым къайтадан кельгендай олды.
Манълайдан йыларнынъ сызыгъы кетип,
Вуджудым зевкъларгъа, гъайретке толды.

К У З Ъ

Аджайип кузь кельди, бу йыл да, пек тез,
Эр ерни берскет, боллукъ къаплагъан.
Юзюмни ашасанъ балдан феркъ этмез,
Ана ер багърындаи шербет топлагъан.

Бол язнынъ алевли дудагъы тийип,
 Сарарткъан дагъларнынъ япракъларыны.
 Ал купеш нурлары къучакълап, оип,
 Къызарткъан нарларнынъ янакъларыны.
 Берекет софрасын ачкъан джумерт кузь,
 Козьлерини къуванан не ерге бакъсанъ.
 Къартаймай юз сене яшарсынъ сѣзсюз,
 Пишкен емишлерден узанып къапсанъ.
 Къазанда къайнагъан къошаф, эй, бильсенъ.
 Мадденъин ача, рухунъны котере.
 Арарет баскъанда котерип ичсенъ,
 Ёргъушлыкъ савуша, кучъ-къувет бере.
 Чобан къойларыны айдап яйлядан,
 Къайтмакъта, янында садыкъ копегин.
 Сюрюни сакълады индже белядан
 Халкъыннынъ ашкъынен ура юрегин.
 Койлюннинъ яшы да, къарты да тарлада,
 Билелер алдавуч кузь авасыны..
 Эмекнен къаршылан алалар танъны,
 Джиялар багъ-багъча бол мейвасыны.
 Чалышмакъ шерефтир бизим девирде,
 Дюньяны бозетти ишинъ, ватандаш!
 Яраткъан ишетиъ корем эр ерде,
 Сенинъ урьметинъге даим эгем баш.

БИР КЪЫЗГЪА

Из олмагъан юксек къаядай,
 Сен озюнгини магърур тута билъ.
 Юрегингини къапысы кадай,
 Ачылмасын кимсеге енгилъ.

Инсан эр вакъыт инсанлыгъынен,
 Виджданынен гүзель, дегенлер.
 — Илимди, шайлы, акъыллы экен.—
 Деп сукълансын сени корьгенлер.

Эркин къушдай керип къанатынъ,
 Бахт багъында къувнан, кулип юр.
 Гъам бильмесин сенинъ аятынъ,
 Гамларынъны коклерге учур.

Дагъ чокърагъы сувудай темиз,
 Иннекдай ол, сагълам, муляйим.

Чѣлде оськен чечекдай нефис
Ве паклигинъ зевкъ бѣрсин даим.

Бир гузельнинъ чапар пешинден,
Юз данесин дердинден янын.
Адам беллеп, корюнишинден,
Иблислерге къалма алдашин.

Из олмагъан юксек къаядай,
Сен озюнгин магърур тута билъ.
Юрегингининъ къапысы, кадай,
Ачылмасын кимсеге енгилъ.

1983, апрель

ТЕЗДЕН ҚЪАЙТЫП БАРЫРЫМ...

Қъайда кетсем къайдымни
Чекип даим беклеген,
Анлеиниъ гъамыны
Озь устуне юклеген,

Мераметли, муляйим,
Садыкъ омюр ёлдашым.
Аятымнынъ къуванчы
Ястыкъдашым, сырдашым.

Сенинъ къадринъ, къыйметинъ
Айрылыкъта биліне.
Бугунъ сени сагъынып,
Қъалям алдым элиме.

Сенсиз отъкен бир кунюм,
Сене киби дуюла.
Узакъ джайлавларда да,
Сен турасынъ ойымда,

Танъ еллерин сыйпалап,
Юзь-бетимни охшайлар.
Олар сенинъ памукъдай
Қъолларынга ошайлар.

Уйле маали кунъ нуру.
Беденимни къыздыра.

Кунеш сенинъ алевли
Пак севгинъни анъдыра.

Гузель, джанлы суретинъ,
Пейда ола къаршымда.
Гогерджиндай хаялым
Авелейлер башынъда.

Тезден къайтып барырым
Юрегимде арзулар.
Унутулыр асретлик
Гонъюллерде яз олур.

Гъондже гульдай къырмазы
Дудагъынъдан оперим.
Нар, алмагъа бенъзеген
Янагъынъдан оперим.

Не гедже ве не кунъдюз
Айырылмам ич сенден.
Колеткенъдай эр вакъыт
Юреджегим пешинъден.

Тезден къайтып барырым
Юрегимде арзулар...
Унутулыр асретлик
Гонъюллерде яз олур.

1983, ноябрь

Б Е Р...

Курорттан къайтмакътам бугунъ сагъышып,
Балам, апайымны, догъмуш бабамны.
Бахшышлар алдым къувандырайым, деп,
Къайдым чекип юрген азиз анамны.

Къартайгъан кишининъ гонъюлю алмакъ ичюн
Бермеге керекмей дюнья малыны.
Къапысындан кирип, бир кере, эр кунъ,
Башы кокке тнер, сорсанъ алыны.

Бир кило къавенен, бир кило шекер,
Алдым шунъа бенъзер абур-чубурлар.
Телесип келем мен толдуруп чильтер.
Дейим: «Шимди бабам къаршылап чыкъар».

Къапыгъа кельдим де, къанаты сынган
Къуш киби еримде токътадым бирден.
Таянган таянчым — эвде сен ёкъсынъ,
Къыдырып тапайым сени не ерден?

Бабасыз къалувнынъ бу адджы дакъкъасы.
Елькенли къальбимни къырды балталап.
Эй, сен эвлятлыкъ, яныкъ седасы,
Къувет бер, къапынъдан кирейим атлап.

БАШЫМНЫ ЭГЕМ...

Сен яш эдинъ севген къошагъынъ,
Кеткен чагъда Ватан джепкине.
Садакъатнынъ алтын къушагын,
Бельге багълап беклейсинъ кене.

Сени эмип къалган огълунъа,
Багъышладынъ олган ашкъынъны.
Ишанмадынъ кунешке, айгъа,
Акъайымнынъ тюси, деп оны.

Козъ юммадан къаршылай эдинъ,
Атаяткъан нурлу танъларны.
Асретликин кюрешип енъдинъ,
Енъип олдынъ къайгъы-гъамларны.

Нидже йнгит чапты пешинъден,
Ашыкъ олып, дердинъден янып.
Емининъни ич бозмадынъ сен,
Ятнынъ къулу олып, алданып.

Янъгъызлыкъны ютасынъ бутюн,
Азаматынъ кирсе къапыдан.
О да буюп ер алды бугунъ,
Эмекчилер къавий сафындан.

Мераметсиз эльнен башынъны,
Сыйпадылар саба еллери.
Йыллар эди, сайды яшынъны,
Агъардылар сачынъ теллери.

Ятсанъ, турсанъ тюшюрмей тильден,
Текрарлайсынъ даим адыны
Къыркъ бир йылдан берли шай бекледн
Къараманнынъ эял къадыны.

Қыайдан алдыңъ бильмем, бу къадар,
Ираде ве вефа чыдамны,
Озь багърында эбедий сакълар,
Заман бойле кучълн адамны.

Азнз адыңъ чокъ анъаджакътыр
Келеджекте янъы несиллер.
Чыдамынъдан япыладжакътыр,
Мейданларда мермер эйкеллер.

Башым эгем сенниъ огионъде,
Урьмет пле этем теменна.
Юмрукъ киби кучюк юрекке
Дюнья гъамны сыгъдыргъан ана!

* * *

Иштен келем болдурып, талып;
Қыаршылайлар огълум ве кызым.
Кичкенемни элиме алып
Динълейим мен лафларып, сѣзюп.

Ергъунлыгъым савуша бирден,
Вуджудыма къувет къоюла.
Санки алем гузелликлерден
Яралгъандай олып дююла.

Қыалмагъандай кимседе окюнч,
Явузлыкълар тюкенген гуя.
Эр череде шадлыкъ ве севинч
Санки гъамдан къуртулгъан дюнья.

Зевкъ багъышлай копюрип, тынып,
Аккъан ширин сувларыныъ сесн.
Зевкъ багъышлай тереклерге къонып,
Чивильдеген къушлар нагъмеси.

Олмаз эдим мен бу къадар шад,
Беклемесениъ эвде, азизим.
Зевкълы олмаз эди бельки бу аят,
Олмасанъыз, огълум ве кызым.

Секизликлер

Бугунъ шенъ корюне козюме дюнья,
Ель эсе, эль чырпып күле тереклер.
Алем шадлыкълардан уянгъан, гүя.
Козьлерн яшлапып күле чечеклер.

Булутларны йыртып чыкъкъан ал күнеш,
Барлыкъны нурларгъа толдуруп күле.
Себеби, достларым, козюнде атеш,
Къаршымда севгиллим йылмайып келе.

Мектюбимде яздым озюмъе,
Айталмагъан гизли сырымны.
Сатырларым бакъып козюмъе
Йырласынлар яшлыкъ йырыны.

Мектюп язып ёлладым бугунъ
Севгимни акъ гогерджинини.
Аятымдан олурдым мемшон
Къаршыласанъ анъаракъ мени.

Сен кеттинъ, артынъдан мен къалдым къарап.
Къайт, демеге ёл бермедн гъурур.
Гъурурым, отурма озюмден сорап,
Асретлик ханджернин юрегиме ур.

Айрылыкъ къамчысыны патлат башыма,
Бутюн вуджудымда къалсын излери.

Урабер, чыкъармам ич дауушымны
Къальбге нур сачкъанда яремнинъ козьлерин.

* * *

Эвимнинъ тѣрюнде асувлы макъат,
Нефистир орнеги, гулю, чечеги.
Узакътан къарасанъ гүзеллик, факъат,
Козьлерге корюмей бир тююмчиги.

Омюр де тыпкъы шай, кенардан бакъсанъ
Шадлыкътан, севгиден ибарет киби.
Онынъ къазанына тюшип къайнасанъ,
Корерсинъ, билерсинъ муреккеплигини.

* * *

«Яхшы къадын — саф алтын», дерлер,
Байлыгъымсынъ алтын, кумюшим.
Сукълапалар бизни корьгенлер,
Сеннен гузель юрюш, турушым.

Бу аятнынъ сокъакъларында
Сеннен юрип адашмадым ич.
Алгъан кунюмден башлап багърыма
Олдынъ менчюн шадлыкъ ве севинч.

* * *

Къальбининъ якъмасын шубе, азизим,
Меним озъ юреджек сокъакъларым бар.
Сен юрген ёллардан асыл юрмезим
Меним озъ ичеджек чокъракъларым бар.

Алемге бакъарым озъ козьлеримнен,
Озюмнинъ къуванчым, къайгъыларым бар.
Халкъыма айтырым озъ сѣзлеримни,
Озъ иссим, озюмнинъ дуйгъуларым бар.

* * *

Балалыкъта буюк фаджна —
Айрылмакътыр ана багърындан.

Иигитликте буюк фаджна —
Айрылмакътыр севген ярындан.

Къартайгъан сонъ буюк фаджна —
Айрылмакътыр догъмуш диярдан.
Къартайгъан сонъ буюк фаджна —
Айрылмакътыр эвлятларындан.

* * *

Кулип тургъан гузель черенъни
Къаплап алгъан гъадап ве нефрет.
Ким таптады севги гулюнъни?
Ким севгинъе ягъдырды лянет?

Тюшкюнликке тюшме, къардашым,
Янашады къайгынен, севинч.
Силь, корьмейим козьлеринъ яшын,
Саф дуйгъулар тапталмазлар ич.

* * *

Энъ нурлу Ватандыр меним Ватаным,
Сынъырсыз багърына нур сача кунеш.
Халкълар достлугъындан хошнут инсаным,
Он беш республика бир-биринне эш.

Октябрь кунешин бу ерде догъып,
Мында котерильди юксек-юксекке.
Кунъ тиймез Арктика чёлюне барып,
Зиясын сачмакътэ эр бир юрекке.

* * *

Айрылыкълар, асретликлер де
Ич узалмаз севги йипини.
Сертейгенинъ, аджджы гъадабынъ
Сёкип ташлар онынъ джикини.

Къулакъ асмай чыдар-яшарым,
Мевсимнинъ энъ сувукъ къышында.
Даяналмам, бузлап къалырым,
Сенинъ иссиэ бир бакъышынъдан.

Къызгъын демир басып джеллятлар,
Пиширдилер гульдай тешигъин.
Козьлерингъе иле санчтылар,
Дединъ:—«Севем, Ватаным, сен!»

Бузлап къалды яралангъан тең,
Айырдылар татлы джанынгъдан.
Енгъип ольдинъ фашистлерин сен,
Айрылмадынъ пак виджданынгъдан.

Мени корьсе къуванып бабам,
Дей эди: «Сен ташдай юрегимсинъ,
Ишанчымсинъ, дагъ киби аркъам,
Гъурурымсинъ, талмаз билегимсинъ».

Энди бильдим ки, бабам озю,
Экен меним таянчым, дагъ киби.
Икмет таджы экен эр айткъан сёзю,
Елума нур сачты чыракъ киби.

Бир афтадыр достум, танышым,
Сессиз кирип, сессиз чыкъалар.
Базыда бир бабамнынъ яшыны
Сорап, янгъан багърымы якъалар.

Къач яшына кирсе де, бала,
Баба-козюнинъ къарасы, акъы.
Къач яшына кирсе де баба
Эвляд ичюн ёкъ онынъ фаркъы.

Халкъым, сен туттурдынъ элиме къалем,
Сен меним севгимсинъ, гъурурымсинъ.
Ышкъынънен гузель, шенъ мен ичюн алем,
Сен меним бахтым ве йырымсинъ.

Адынънен тутарым насыл иш тутсам,
Санъадыр шиирим, бүтюн язгъаным.
Мен сени бир дакъкъа эгер үнүтсам,
Шу куню ольгеним, шу куню азгъаным.

Аэропорткъа чыкъам, сайысыз адам,
Кассалар огюнде беклейлер невбет.
Бирн Москвагъа, бирн Къазангъа
Бирн Магадангъа алалар билет.

Заман келир кене бу кассалардан
Билетлер сатылыр ракеталаргъа.
Шимдикиси киби невбетле-невбет
Кишилер учарлар планеталаргъа.

Муса Джелильге

Индже мусибетлер чексенъ де,
Озюнънен къалды намус, виджданынъ.
Азаплар корип кетсенъ де,
Чыдады эр шейге яш джанынъ.

Комюльсенъ де сен ят иллерде,
Ватанынъа тирилип къайттынъ.
Озь халкъынъа, яш несиллерге
Шанлы куреш йырыны айттынъ.

Къальбимде анам, сен берген дуйгъу бар,
Сачымны тарай бу заман тарагъы.
Этрафым чименлик, багълар-багъчалар,
Аягъым астында Ватан топрагъы.

Эр саба чыкъам мен танъны къаршылап,
Тёпемде сукълана миллион йылдыз.
Чокъ киши артымдан къала алгъышлап,
Сакъланын таш ата, базы бир юзьсюз.

Къальбимнинъ къапысы сенинъчюн ачыкъ,
Пак юрегинъле кир ве эбедий къал.
Шексинсенъ севгиме, севсенъ азачыкъ,
Ялварам, адымны унут сен деръал.

Лякин бир вефасыз ярыныъ элинде,
Хорлансанъ, къадринъе етмесе эгер.
Бир дакъкъа унутма турсун эсинъде,
Коръмеге зар олып юргеним дюльбер.

★ ★ ★

Аягъынъ тюбюнден бир авуч топракъ
Алып мен козюме сюртеджек эдим.
Къаранлыкъ кунюнъде ёлунъда чыракъ,
Олып мен муаббет юреджек эдим.

Юрегим тёрюнден чыкъкъан самимий
Сёзюмни эшитип сен дудакъ бурдюнъ.
Алевли лафыма эмнет бермей,
Буллюрдай севгиме бастынъ, тюкюрдинъ.

★ ★ ★

Бу гедже тюшюмде, багъча ичинде,
Экимиз эль тутып юре экенимиз.
Сынъыр ёкъ бизим бу къуванчымызгъа
Дюнъянынъ зевкъыны сюре экенимиз.

Севгилим севгинъининъ отунда янып,
Юргенимни асыл билерми экенинъ.
Къальбиме киргенинъ олды чокъ вакъыт,
Эвиме яр олып келирми экенинъ.

★ ★ ★

Къавесни иче де, фильджангъа бакъып,
Мусафир келеджек, дей бере анам.
Гуя мен инанып, къапыдан чыкъып,
Сен юрген ёлларгъа, сокъакъкъа бакъам.

Бишъ кере къурбанынъ олсун бу джаным,
Капыдан келип кир, анамнынъ къолун ал.
Сафдаш ол, ёлдаш ол, ол бутюн джананым,
Мусафир олып кель, омюрлик менде къал.

* * *

Осман Амитке

— Дженик куньлерн фашистлер тутып
Ольдюрди,— деп айттылар сенн.
Мен бу сёзге ич инанмадым,
Къабирге сыгъмай батырлар тенн.

— Башыны кессе де джеллят балтанен.
Ольмей келип къошулды сафкъа,—
Деп айттылар якъын бильгенлер,
Инандым мен мына шу лафкъа.

* * *

Аметхан Султангъа

«Алупкада бир эйкель бар.
Мермердир ташы».

Ш. Селимов

Мермер дегиль, таш дегильдир о.
Къатып къалгъан буюк джесарет.
Эвлятларны батыр олмагъа
Чагъырыджы акърансыз къудрет.

Эйкель дегиль, таш дегильдир о,
Бельгендир буюк чыдамнынъ.
Садыкълыкътыр озь миллетине,
Ватанына улу адамнынъ.

* * *

Сенинъ берген сувунъны ичинн.
Вуджудыма от тюшти, дюльбер!
Алев къошып бермектесинъми?
Бир стакан даа къойып бер.

Сен йылмайып сув узаткъанда,
Нургъа толды къаранлыкъ гонъюль.
Къокъусыны санки даркъата,
Тюрлю-тюрлю нане, чечек, гуль.

* * *

Ер юзюнде бир окъ атылып
Оксюз къалса гунасыз инсан.
Бу акъсызлыкъ токътатылсын деп,
Айкъырамыз, эшнте джан.

Сабийлерин бахытсыз этип,
Ташлап кетсе вефасыз баба.
Фаджнаны биз коре туруп
Индемеймиз, бизлер базада!

* * *

Чырайы сарарып, хасталыкъ-азап
Бергенде, сормады бир кере алып.
О сагъ экенде, кельмедн ёкълап,
Менликте, шуретте эди хаялы.

Ольген сонъ, «шефкъатсыз демесинлер», деп,
Козюнден яш текип кельди къабринне.
О сагъ экенде бир кунъ корьсетмей,
Ольген сонъ еттимн ана къадринне?!

* * *

Иштен сонъ тойларгъа, я джыймларгъа,
Меджлислерге барып келе эдим кеч.
Джанынъ агъыргъаныны сездирмей манъа,
Къапыны ачар эдинъ, агъырсынмай ич.

Бугунъ де кечикип къайттым эвиме,
Чырагъынъ сенген къапыда килит бар.
Къаршылап чыкъмайсынъ севинип огюме,
Джебимде шалтырай сувукъ анахтар.

* * *

Сен шиир язгъанда, корьдим, къалеминъ,
Этрафкъа учкъуулар сачраткъаныны.

Бу учкун пурлары, эски алеминиъ,
Зиндан багърына шефкъ сачкъаныны.

Бу нурлыниъ бармагъан ве кирип олмагъан,
Ери ёкъ, чюнки о юрек нурудыр.
Къальбининиъ тёрюнден атылып чыкъкъан,
Актыл ве идракли аят нурудыр.

* * *

Козьлериниъе къаранлыкъ алем,
Черепге къайгы чёккен, печон?
Язсам янып кетеджек къалем,
Сениниъ чеккен гъамыныны бугуниъ.

Кетир манъа гъамларыныны бер,
Ашкъ отунен оны якъайым,
Учурсынлар кулюни еллер,
Къалсын сенде тек айдын куньлер

* * *

Илык сефер корьгенде козьлериниъни,
Арзуминиъ къушлары къакътылар къанат.
Илык сефер корьгенде козьлериниъни,
Пек дюльбер корюнди манъа табнат.

Илык сефер корьгенде козьлериниъни,
Башым айланды, дюньямдан вазгечтим.
Илык сефер корьгенде козьлериниъни,
Севги депъизини баттым да кеттим.

* * *

Багъчада юзлернен ойнай балалар,
Бириси ал, беяз, бириси къара.
Дерсиниъ олар бир эвде догъгъанлар,
Манъа эписи тувгъандай къарай.

Олар дюньямызыниъ багъча-багъыны
Яраштыргъан чешит чечеклеридир.
Олар дюньямызыниъ нурлу чырагъы,
Бугуни, ярыны, келеджегидир.

Олар айрылдылар, орталарында
Монъ бакъып къалды бир огълан бир къыз.
Бу гунасызлар ана, бабадан
Тирилей айрылып, къалдылар оксюз.

Джигерини теше яш сабийлерини
Айрылыкъ, асретлик, къайгылар, гъамлар.
Қъансыз ве къурбансыз бу фаджнагъа
Не къулакъ асмайсыз эй, сиз — адамлар!

Шеър ве койлерини меркезлерини,
Эр вакъыт эйкеллер безетип тура.
Бир дакъкъа тикильсенъ, о козылеринъе
Нур бере, ве сени эм къувандыра.

Элинъни тийсетсенъ бу мермер ташлар,
Бутюн вуджудынъда алевлер якъар.
Чюнки бу ташларда эй, аркъадашлар,
Нидже яш юрекнинъ сыджакълыгъы бар.

Сенинъле кезинмек тена-тенада,
Мен ичюн битмейджек, тюкенмез девлет.
Башкъа бахт керекмей манъа дюньяда,
Янымда сен олсанъ — буюк сеадет.

Индемейсинъ, деп мугъайма, сен тек,
Сез тапалмайым санъа гузелим.
Козюнъе бакъсам йыргъа дёнеджек,
Бу санъа адагъан сессиз гъазелим.

Аят санасында безиен къара
Токътавсыз куреше, панджалашалар.
Тыпкъы шай, омюрнен олюм озъара
Бир-бирин итеклей, ер талашалар.

Козь юмса бир дюльгер, экиси догъар,
Ишчининъ ерине келир ишчилер.
Лякин шу фитнеджи, алчакъ адамлар
Урь дюньямызгъа не нчюн кереклер?

* * *

Сёксеи баарь аят сюрген къартбабай,
Торунынен азбарда отурта фидан.
— Татлы мейваларны, — балачыкъ сораѝ,—
Бу адий чубучыкъ аладжакъ къайдан?

Кокте къушлар да муджизе коре,
Этрафкъа айретнен олар козь ташлай.
Дюньянынъ чешит сой гиэли сырыны
Инсанлар яшлыкътан кешф этип башлай.

* * *

Бурчакъдай ягъмады устюме къуршушлар.
Бомба парчалары да ёкътыр теннимде.
Сабий эдим, Ватан ве бутюн халкълар
Башына мусибет тюшкен о куньде.

Йигирми миллион шентнинъ руху,
Саф чекип козюмининъ огюнде тура.
Матем туткъан шу аналарнынъ
Козь яшлары ача коксюмде яра.

* * *

Озь халкъым туттурды элиме къалем,
Халкъыма айтаджакъ джошкъун йырым бар.
Меним йырларымны динълессин алем.
Алемге адагъан джан шиирим бар.

Юртумны тасвирлеп язам мен оны,
Ватаным дамары джан-дамарымдыр.
Юрегим туташтыр озенлерини
О меним сазымда, нманымдадыр.

Хорладым, таптадым севги гулюнъни,
Энди озюм онъа зарым, асретим.
Интикъам къамчысын алып элигъе.
Аджымай къамчыла, кельди певбетингъ.

Баш эгип ялварып, кельдим къаршынга,
Айрылыкъ, янгъызлыкъ берди джезамны.
Къылыч кесмез, дерлер, эгилген башны,
Багъышла, эсирип япкъан гунамны.

★ ★ ★

Ким йырны севмесе, севгини бильмез.
Онъа ашкъ эвинингъ къапысы япыкъ.
Чырайы ачылып бир вакъыт кульмез,
Дюньянынъ шадлыгъы, зевкъы бир капикъ.

Ким йырны севмесе, севгини бильмез,
Козьлерини нч корьмез буюк ишлерини.
Девирнинъ рухунен алалмаз нефес.
Талиини къаргъышлы о кишилернини.

★ ★ ★

Ёл четинде юксек директе.
Янып тура кичкене чыракъ.
Акъшам къараплыгъында биле,
Ярыгъындан корюне эр якъ.

Гедже ёлдан кечкен ёлджунингъ,
Ёлуны да айдыплата пүрү.
Эр кеске бирдай пур сача шунингъ,
Шунынъ ичюн юксекте онынгъ ери.

★ ★ ★

Терк этме къалиплерини акъыл ве гъурүр,
Эй, видждан, екине байлыкъсынъ факъат.
Сенсини писан коксюнде шефкъатлы бир пүр,
Сен олгъан ерлерде олур акъыкъат.

Сенсинъ бу омюрнинъ зевкъы, лезети,
Сенинъле маналы аят китабы.
Гонъюльде олмаса пакликинъ изи,
О чекер эр вакъыт видждан азабы.

* * *

Тильден тюшюрмей айткъан йырларынъны
Ве сьджакъ севгинънинъ сабысы меним.
«Омрюмнинъ чырагъы, къальбимнинъ гъуруры»,
Деген сѣзлеринъе, эльбетте, эминим.

Лякин шай олса да, шубе туманы,
Базыда гонъюмни къаплай, азизим.
Гонъюль бердигинъни бир башкъасына
Корьгендже, кѣр олсун бу эки козюм.

* * *

Айгъа бакъсам ай аяз
Куньге бакъсам кунъ безиз

(Халкъ йыры)

Кокке бир бакъ! Мен кунеш олып,
Алевленип дердинъден янам.
Денъизге бакъ! Мен далгъа олып,
Сабий киби, санъа талпынам.

Ич бир ерден тапмадым арап,
Арзуларымнынъ йылдызы — дюльбер.
Аят къурар, тюзелирди ярам,
Бир кунъ санъа къавушсам эгер.

* * *

Юмулса козюм вакътым толып,
Айрылсам севгилим сенден.
Топ-топ чечек къояджакъ олып,
Арап юрме мезарымны сен.

Ильки севген кунюмден башлап,
Аятым деп, тек сени билъдим.
Ашкъынъ иле дюньяда яшап,
Юрегинъе кирип комяюлдим.

Кечкен кузь бир армут пытагъын алып,
Ашлагъан эдим мен алма терекке.
Къабыгъында пычакъ изи джойылып,
Экиси де бой созып осьтюлер кокке.

Айырмакъ ич мумкюн дегиль оларны,
Бирге къаршылайлар язны ве къышны.
«Кесейим»,—деп барсанъ алып балтаны,
Экиси берабер эгильтир башыны.

★ ★ ★

Терек талдасында, ай ярыгъында,
Яр къучагъында эркелене къыз.
Санки оларгъа бакъып сукълана,
Кокте парылдагъан эсапсыз йылдыз.

Къартийнен къартбабай бу ашыкъларгъа,
Гизлиден козь этип пысылдашалар.
Сукъланып олар бу зевкълы яшылыккъа
Кечмишни хатырлап эп сырдашалар.

★ ★ ★

Огълум — Кязимге

Елунъа сед къойса базы алчакълар,
Ич рухунъ тюшмесин, козь яшынъ тѣкме.
Узаккъа баралмаз, огълум, кѣоркъакълар,
Сельбндай боюнъны оларгъа букме.

Бир асед чыккып огюнѣден кечсе,
Юреги тешилсин, козюне тик бакъ.
Шашмалама алдгъа юрмек истесенъ,
Акынкъат ёлунда тур сен мытлакъ.

★ ★ ★

Озюме бильдирмей вакъытнынъ укюми,
Яваштан манълайыма сызмакъта сызыкъ.
Йылларнынъ адымы яшлыгъым гулюни,
Таптап кечмекте, достум, чокъ языкъ.

Такъдириниъ шефкъатсыз пармагъы бир кунъ
Келип аятыма япышыр, билем.
Курешем олюмден къртулмакъ ичюн,
Омрюмни узата кягъыт ве кълем.

* * *

Шакъа

«Ах»,—дегенде агъзынъдан чыкъкъан
Алевинъдеп янмасын алем.
Айт, олайым дердинъе дерман,
Тюзельмеген яранъа мельэм.

Сувукъ бакъма, бу хош чевренъде
Бузламасын бутюн табнат.
Шу аджайип ер курресинде
Башлайыкъ биз кълайтадан аят.

Поэма

СЕНГЕН СЕВГИ

Янъгъыз къадын омрю бою.
Эр арызлап зарлана.
Янъгъыз эрскс ятагъында
Яр арызлап къыйнала.
Бир биринен тапышкъан сонъ
Неден аджес оларнынъ
Яшайышы къавгъа, котек.
Къыяметке афлана.
Эшреф Шемби-заде

Бир анле фелякетининъ
Такъдирине эттим итаат.
Дагъдай гонълюм омрады менним,
Къалем алдым эльге шу саат.

Шанр асыл туралмаз къарап,
Инсан чеккен гъамгъа, кедерге.
Сервишазнынъ гонъюлинде азап,
Себебини язам сизлерге.

I

Атып-тутып, сервишни къырып,
Чыкъып кетти Нусрет къапыдан.
«Къайт», демеди Сервишаз барып
Бакъып къалды артындан.

«Афу эт», деп ялваргъан олса,
Къайтыр эди бельки де кери.
Ел бермедн кене де онъа
Къадыплыкънынъ юксек гъуруры.

Севги ольдю сабий чагъында,
Башкъа тийди айрылыкъ ташы.
Санки чыкъдай гуль япрагъында
Тыгъырып чыкъты козюнниъ яшы.

Чересинде гъам колеткеси,
Юрегинде окюнчлю кедер.
Бахтлы эткен темиз севгиси
Нечюн шимди ичирди зеэр?

Хаялларгъа далды Сервиназ,
Онъа шимди къараплыкъ дюнъа.
«Апай къадрин бильгенлер пек аз,
Бутюн эрлер резиллер гүя.

Къусурсыз, деп ант эте эдим,
Шек кетирмей садакъатына.
Нечюн-нечюн минди, бильмедим,
Асийликнинъ кийик атына.

Тапмагъайдынъ, анам, сен мени,
Бу кунълерни корьмегейдим мен.
Ильк ашкъымнынъ акъ гогерджини
Къачып кетти, учты элимден.

Терс айтылгъан бир дане сѣзиниъ
Анлемиз олды къурбаны.
Озюмизни йыкътыкъ озюмиз —
Къургъан севги адлы бинаны.

Муаббетлик ешилъ терегин,
Къуруттыммы, этмей итибар.
Тютюн чыкъмай япа кокрегим,
Сѣндюрмеге аджиъ сой-соплар.

Къайда къалды о къувнакъ кунълер.
Я да озюм ёлдан тайдыммы?
Къар сувудай прип кеттилер,
Умютиме шубе къойдыммы?

Къайда къалды илле бильмеген,
Асретликке даяналмагъан,
Яман ёлда ич де юрмеген,
Алчакъ гонъюль, самимий огълан?

— Фериштемсинъ, мелегимсинъ, — деп
Айланыр эди о башымда.
— Сен гулюмсинъ, чечегимсинъ, — деп
Турар эди, къыймай къаршымда.

Кулер эди козюме къарап,
Узакъ ёлгъа кетеджек олса.
Утанмазды кенъешни, сорап,
Эгер бир иш этеджек олса.

Сукъланырды бизге акъранлар,
Экимизни бирге коръселер.
Не къадар тез отерди анлар,
Кезинмеге чыкъсакъ берабер.

Санки дерсинъ вакъытнынъ аты
Токътап къалгъан бир ерде энди.
Къырылдымы бахт къанаты,
Не нчюн шай, бирден тюрленди?

Сенинъ сонъки сувукъ назарынъ
Буз кирсетти этим, тениме.
Насыл этип, айтчы къайтарым,
Сеннен кечкен айдын кунюме.

Чечекленген бахтымнынъ багъы,
Тапталдымы, олдымы гъайып.
Сендюрилди арзум, чырагъым,
Ёлларынъа бакъам мугъайып.»

II

Нусрет цехте ишлей инженер,
Оджалыкъкъа окъуй Сервишаз.
Институтта севншкендилер,
Эвлендилер олар кечкен яз.

Той кечкен сонъ къоджанен къары,
Къувнакъ, бахтлы аят къурдылар.
Тувгъан, урув эш ве достлары
Келип даим ёкълап турдылар.

Эр бир шейи эвинде текмиль,
Къойылгъанлар ерли-ерине.
Чин къалиптен бергенлер гонъюль,
Эм садыкълар бир-бирлеринне.

Дюльберлигинне нч де ёкътыр сёз.
Гъайрет толу назик бедени.
Чокъ йигитлер этселер де козь,
Къысмет олды сайып севгени.

Бир иш тутса, япкъан ишнининъ
Къусуруны нч тапмаз бирев.

Къара козьлер, бебеклеринде,
Янып тура снм-сия алев.

Бильги берген оджалары да,
Макътап кече, сѣз сырасында.
Оны сая акъранлары да,
Урьмети бар халкъ арасында.

Киев де озь пшханесинде,
Итибарлы, эр кес урьметлей.
Ярдымлаша кельсе элинден,
Буюк, кучюк, ич де о демсей.

Аятында онынъ озюне,
Елдаш олды инам, садакъат.
Юрген ёлу, баскъан изинде,
Инсанлыгъы корюне къат-къат.

Куньлер отти артлы-артындан,
Бир ай кечти тойнынъ арасы.
Москвагъа завод адындан
Барып кельмек кельди сырасы.

Нусрет айда отуз кунь тамам,
Юрди амма, язмады мектюп.
Яш келинчек саба ве акъшам,
Турды беклеп ёлгъа козь этип.

Саба кете, акъшам къайта кеч,
Ишлерининъ пешинден чапып.
Яресини унутмай о ич,
Лякин, язалмады, вакъыт тапып...

Такъылдаса къапы, Сервиная
Чапа эди, кельди, деп хабер.
Лякин гонъю къырылып бираз,
Кери къайтып келе эр сефер.

«Не ола я алымны сорап,
Бир кягъытчыкъ язып йнберсе.
Ёлларыма отурма къарап,
Фелян кунде барырым десе».

Къулакъ асмай кече адамлар
Базы шейге, «уфакъ-тюфск», деп,

Кучюк бир таш юксек къаялар
Омравына, оладыр себеп.

Тюрлю яхшы бахшышлар алып,
Къайтып кельди Нусрет инает.
Сервиназны опыти сарылып
— Сагъындым,— деп,— мен сени, гъает.

— Инанмайым сёзлерингъе нч,
Язар эдинъ даа, сагъынсанъ.
Инанмайым, яланни вазгеч,
Янмаз эдим бир кере анъсанъ.—

— Шай?— деп онынъ сыджакъ багърындан
Севгилисн керп чекильди.
Салкъын сувлар, гурюльдеп янгъан,
Ашкъ отуна бирдеп тёкюльди.

Экиси де сезмедн буны,
Екюн чекти кечкен лафларгъа.
Яш гонъюльде шубе думаны
Пейда олды биринджи дефа.

Самимийлик къадеси чатлап,
Тама башлай севги шербети.
Ишанчсызлыкъ пердеси къаплап,
Алды эвден муаббетликни.

III

Эр бир якъны ешиллендирип
Улькемизге кельди гузель яз.
Анасыны сагъышып, ёкълап,
Кеткен эди койге Сервиназ.

Чагъырылды мусафир Нусрет,
Зияфетке теклиф этильди.
Лякин, эвде Сервиназ ёкъ, деп,
Келинчексиз бир озю кельди.

Чокъ эдилер йнгитлер, къызлар,
Эмирвели баянын соза.
Оюн башлай, айтыла йырлар:
«Ашыкъ олдым бир тотай къызгъа»...

Эки къашы сулюкдай къара,
Бою посту ярашыкъ, дюльбер,
Къызгъа бир ан о бакъып тура,
Сонъра ала янындан о ер.

Вальс ойнайлар экиси турып,
— Эвлисиэми?— мусафир сорай.
«Эвлим», деген мана бильдирип,
Нусрет онъа башыны саллай.

— Севесиэми, енгем гузельдир?—
Текрар, текрар суаль бере къыз.
Иигит джевап бермей бу сефер,
Кулюмсирап бакъа о сессиз.

Чалгъы токътай, эр кес даркъалып
Отуралар ерли-ерине.
Нусрет къаделерни толдурып
Теклиф эте мусафирине.

Мусафир къыз ред этмей, ала,
Чалгъыджы да долуны чала.
Буюк урьмет, тебессюм иле
Эки къаде токъуштырыла.

Баш айланып, козь думанлана,
Акърын турып къайта эвине,
Янып тургъан севги отуна
Салкъын сувлар тѣкюле кепе.

Алев даа зияде сѣне,
Мунарлана ашкъ кузьгюси.
Нусрет озю асыл да сезмей,
Быланды опынъ саф севгиси.

О, бу акъшам озь къадынына,
Аилеге этмей ямаплыкъ.
Меракъланмай къызнынъ адынен,
Чыкъып кете тапып амаплыкъ.

Башында чешит сой ойлар
Ят фикирлер бурьлене башлай.
Кечкен сайын куньлер, афталар,
Табиаты тюрлене башлай.

Бундан эвель, не ерге барса,
Сервиназны унутмай эди.
Айта эди ятса ве турса,
Адын анъмай сув ютмай эди.

Козь огюне келе чресен,
Хаялында ойнай, шенълене.
Къулагъындан кетмей кулькюси,
Сырдаша эм, йырлай, эглене.

Эсеяткъан муляйым еллер,
Адын айтып сыйпай юзюни.
Багъчаларда чечеклер, гуллер
Адын айтып охшай козюни.

Янъгъыз къайда барса о, эгер,
Анда олгъан къызларгъа бакъып:
«Сервиназым эписинден дюльбер»,
дер эди, хаял чырагъы якъып.

Чыкъкъан козьлер кельмей ерине
Ве бирикмей тилинген отъмек.
Узюльген йип бельки къуралыр
Лякин къалыр ондан тююмчик.

Не олды я сизге бу саба,
Терс кийдинъиз тонларынъызны.
Неден кустюнъиз сиз, аджеба,
Ким агъыртты джанларынъызны?

Къайда къалды о сайгъы, урьмет
Нечюн тюштюнъиз бойле алгъа.
Яшамакъчюн севип, муаббет,
Бир-биринъизни алынъ къолгъа.

IV

Алемдеки бутюн мевджудат,
Эмиринънен иш тута, илсан.
Берип олдынъ ташларгъа аят,
Сен эндирдинъ демирлерге джан.

Сен бильмеген сыр ёкъ, тылсымлар
Анахтарын алдынъ элнъе.
Орманларда аюв, арсланлар
Бойсуналар сенинъ тилинъе.

Ракеталар учурдынъ кокке,
Сейяселер сырыны ачтынъ.
Котерильдинъ юксек-юксекке,
Кяпнаткъа нуруяъны сачтынъ.

Атта ериниъ тереи тюбюни,
Корип бизге хабер кетирдинъ.
Дерьяларнынъ астын-устюни,
Инсанларгъа хызмет эттирдинъ.

Акърансыздыр фикринъ къудрети,
Бинъ йыл эвель келеджегинъни
Корьдинъ амма, аджизлик эттинъ
Кешф этмеге озь юрегинъни.

Юрек озю энъ буюк алем,
Тасвириие етишмез сёзлер.
Тасвириини язалмаз къалем,
Корип олмаз энъ отькиор козьлер.

Сабыр этсенъ, чыдамлыкъ олса,
Анълап олур юрекин юрек.
Лякин юрек къабындан чыкъса,
Мумкюн дегиль онъа джан бермек.

Омюриминиъ ёлдашы, сени
Чокъ ынджыттым анъламай, акъсыз,
Лякин, эвде олмагъан кунинъ
Эвим къала нурсуз, чыракъсыз.

Яшлыкъ чагъым, эсприк йыллар,
Къадирынъе етмедим мен де.
Азизлигинъ билъдим не къадар,
Энди яшым къыркъны кечкенде.

Афу эйле къаба сёз айтып,
Йыкъкъан олсам хатринъни эгер.
Бир даа сени севердим къайтып,
Яшлыкъ кельсе экинджи сефер.

Ваде берип, насыл иш тутсам,
Омузымда эллеринъ турды.
Къалем алып шиирлеръ язсам,
Эксиклигин айтып толдурдынъ.

Дудагъымдан ич кетмейджектир,
Ильк бусенинъ кейфи, сефасы.
Озюнъ олдынъ кечирген агъыр
Куньлеримнинъ таянч нокътасы.

Сенин юрдим, кимсе юрмеген,
Бу аятнынъ сокъакъларындан.
Къанып ичтим, кимсе ичмеген,
Саф севгининъ чокъракъларындан.

Келин этип раметли анам,
Ташлап кетти ерине сени.
Козьлеринден эр саба, акъшам
Окъумакътам вефа дерсини.

Къартайдым, деп окюне эдим,
Яшлыгъымны бердинъ, азизим,
Текрарлайлар яшлыгъымызны,
Эки огъул, дёрт гузель кызым.

Олар бизим келеджегимиз,
Ишимизининъ девамджылары.
Олар бизим тилеклеримиз,
Козюмизининъ сёнмез нурлары.

Олар акъыл мердивенинен,
Юкселелер дакъкъалар сайып.
Огренилер къарт несиллерден
Безетмекни Ватан чырайып.

Багъышланъыз окъуйджыларым,
Бираз чыкътым мевзудан тышкъа.
Мен мевзумны бурмагъа борджлум,
Яшлар бильмей япкъан япълышкъа.

V

Студентликининъ алтын девирин,
Кечип кетти яваш, сездирмей.
Акъкъан сувдай инсан омюри
Кече экен козьге корюммей.

Сагълыкълашув акъшамы бугунъ,
Топлашаджакъ сабыкъ курсдашлар.
Бир-бирлерин тебриклемакюн,
Азырлана дост-аркъадашлар.

Сервинназынъ диплом алувы,
Нусретин де рухландырды пек.
Акъшам оны тебриклемеге,
Эте эди гизли тедарик.

Тыраш олды, костюмни кийди,
Алып кельди бир десте чечек,
Хаялында текрарлай эди,
Нелер айтып такъдим этеджек.

Шу ан тыштан кулип, къуванып,
Безенген шох Сервинназ келе.
Нусретиннъ бу арзусы янып,
Савурыла куллерн ельге.

О дей:—«Бугунъ акъшам секизде
Курсдаш къызлар джыйыладжакъ тек.
Ойнайджакъмыз, кимсе бизлерге
Четтен келип кедер этмейджек».—

Тюшип кетти эльден къарпызы,
Бакъып къалды мугъайып ерге.
Мунарланды уют йылдызы,
Далды терен тюшюнджелерге.

«Къолтукълашып меннен юрмеге,
Отурмагъа эттими о ар.
Козю ёкъмы мени корьмеге
Я да башкъа севгеннми бар?»

Башкъасыны севмей Сервинназ,
Самимийдир онынъ сёзлери.
Эвленгенни унутып о бираз,
Къызлар киби арекетлери.

Кельди, лякин буны Нусретке
Керегидай айтып анълатмай.
Догъру ёлдан чыкъмай о четке,
Амма ишанч джамлары чатлай.

Бугунъгедже урьмет-сайгъынен
Юрди олар данм берабер,
«Ляйыгъым»— деп, озъ акъайынен
Гъурурланып къайтты эр сефер.

Намусына тюшюрмей леке,
Хаялы да темиз-пак эльбет,
Янғы тюшкен эр келинчекке,
Къызлыкъ чагын арызлав адет.

Сервиџаз да яшлыкъ чагынеп,
Достларынен сагълыкълашмакъчюн,
Бирлей-бирлей анғып кечмишин
Акъранларнен сырдашмакъчюн

Янғыгъыз кельди. Омюр ёлдашы
Онынъ фикрин анълай аксине.
Кунджюликнинъ явуз пычагъы,
Урулгъандай ола коксуне.

Эй, куньджюлик, сен нидже-нидже
Машукъалар башын ашадынъ.
Эй, куньджюлик, сен нидже-нидже
Ашыкъларынынъ козюн яшладынъ.

Бугунъгедже къанлы шу сюнсюнъ
Юреклерге акъсыз къадала.
Ашкъ багъынынъ айбетли гулю
Сен себепсинъ, вакъытсыз сола.

Севги сенип бир авуч кульге
Дендю, лякин къалды учкъунлар.
Энди кечкен о шад куньлерге
Окюнющен бакъалар олар.

Геджелери о кирпич сыкъмай
Бекленильген татлы умятлер,
Бурьлсналмай, чечеклер ачмай,
Япракъланмай къурып кеттилер.

Тек анле меджбурнети,
Тутып тура энди оларны.
Эшнтердим татлы субетин,
Шимди исе, къавгъаларыны.

VI

Сельбилернинъ колеткелери,
Созулалар яваш, сездирмей.
Невбет. бермей бири-бирине,
Тереклерде къушлар чивильдей.

Еллер пазлы-пазлы сызгырып,
Булутларны кѳува уфюрип.
Кок юзюне япышкѳаң кѳара
Тамгѳаларны юва, сипирип.

Сес чыкѳармай гүль япрагѳында,
Бахт йырыны йырлайлар чыкѳлар.
Юртинынъ мамюр багѳча-багѳында
Ойнашалар шенѳ балачыкѳлар.

Чечеклернинъ кѳокѳусын топлап,
Чевре якѳкѳа яйыла акѳшам.
Фикирлерге урба кийдирип,
Кѳалем ачмагѳа мен ашыкѳам.

Дестанымпынъ кѳарамаңлары,
Сувукѳ бакѳа бир-бирлерине.
Джан сыкѳысы кечкен аңлары,
Сувукѳ кирди синѳирлерине.

Кѳучакѳ керген жулькю ве шакѳа,
Котерилип кетти ортадан.
Яш анле ошай япракѳкѳа,
Кузь елинде саллаңып тургѳаң.

Бугунѳ акѳшам Нусретининъ якѳын
Достларындан бири эвлесе.
Тойгѳа давет кягѳытыны дюнѳ
Берип кетти экевлерине.

Аркѳадашынынъ эйилигине
Нусрет ярдым этмеге истей.
Лякин онынъ бу кунѳлерде
Ярдымгѳа ич кѳолу етмей.

— Бармакѳ ичюн достунѳнынъ тоюна,
Азырлыкѳ керек эди санѳа.
Ойле исе отүр еринѳе,
Ис-бар анда сеннинъиңи манѳа?!

Бойле сѳзлер санки бир таякѳ
Олып, урды онынъ башына.
Шалтырады чѳльмек ве чанакѳ.
Зевал тюшти темель ташына.

Баш котерип чыкып кетти о,
Қъаршы турып озъ истегинне.
Қъаранлыкъкъа сннып кетти о.
Таптап-таптап озъ юрегинн.

Бойле сѣзлер, бойле чокъ аллар,
Якъты артыкъ онынъ джаныны.
Бу кунъдеи сонъ къайтып бир даа,
Тапармекен бульбуль далыны?

Бакъылмаса, ташланса ерге,
Атта демир чюрюр, тотланыр,
Муаббетлик олмагъан эвде,
Бахтсызлыкъ аткъа атланыр.

БИР ҚЪАЧ СЕЗ...

Къыйметли окъуйджым! Бу китапчыгъым Сизинъ къолунъызгъа барып еткенде мен энди 50 яшыны толдураджагъым. Сонъ, не олгъан экен, эр кес догъа, яшай ве дюньядан кете... Шубесиз, мен де шу сырадан къалмайджагъым. Лякин, эдебият алеминне кирмек ичюн баягъы бир ынтылышлар якъан сонъ, бугунъ, бу китапчыгъым вастасынен Сизинъ иле джан го-ньюльден субетлешмеге ве таныш олмагъа истедим.

Мен 1935 сенеси майыс 2-де Қърымнынъ Джанкой шеэринде догъдым. 1945 сенеси Узбекстаннынъ Уйчи районындаки Чкалов адына мектепнинъ биринджи сыныфына окъумагъа кирдим ве 1955 сенеси оны му-вафакънетнен битирдим. Шу йылы, кузьде Наманган-даки Энгельс адына кой хозайствосы техникумынынъ зоотехника факультетине кирип, 1958 сенеси битирдим. Шу йылы Учкъургъан районындаки Ахунбабаев адына колхозгъа зоотехник вазифесине тайин этильдим ве шу вазифеде он еди йыл чалыштым. 1975 сенеси район кой хозайствосы башкъармасынынъ эмринен кепе шу рай-оннынъ «Андижан» колхозына зоотехник вазифесине тайин этильдим. Шимди «Учкъургъан» совхозында айни шу вазифеде чалышмакътам. Чалышув девиринде 1970 сенеси Наманган акъшамки Марксизм-Ленинизм университетини, 1976 сенеси Самаркъанд кой хозайствосы институтынынъ зоотехника факультетини гъыябий окъуп битирдим.

Кой хозайствосы ишлеринде чалышмакънен берабер, менн бедний эдебият гъает меракъландырды. Озюмден уйкен кърымтатар яызжыларынынъ эсерлерини ве бир чокъ классик эдебиятны, бир кунъ элимден тю-

шюрмей окъудым. Биринджи шиърлеримни узбек тилинде язып башладым.

1975 сенеси Гъафур Гъулам нешриятында «Чокъ-ракъ» адлы биринджи шиърлер китабым чыкъты. Шу йылы менн Москвада олгъан Бутюн мемлекет яш языджыларынынъ мушавересине ёлладылар. Бундан сонъ Киев шеэринде нешир этильген «Бадем чечеги» адлы джыйынтыкъта меннм де шиърлерим кирсетилди. 1981 сенеси кене озъ ана тилимде «Сенинъ севгинъ» адлы шиърлий китабым чыкъты. Мына бу къолунъыздаки «Аят къуванчы» меннм учюнджи китабымдыр. Мен 1962 сенесинден КПСС азасым. 1983 сенеси менн СССР языджылары Союзына аза къабул этилер.

Автор

МУНДЕРИДЖЕ

Шиирлер

Сенинъ омюринъ	5
Къудретли кучъ	6
Эбедийлик	7
Кровагъ	9
Азиз кунъ	9
Биринджи программа	10
Ленин бабам	12
Сербестлик	12
Сенметен чыракъ	14
Эсиме тюшти	14
Атенинен ойнама!	15
Аджынам	16
«Кучьно еллер сакин дентизде»	17
Памукъны	17
Чобангъа	18
Сурет	19
Дингъле	20
Эким достума	21
Шунынъ ичюн яратылдымъмы?...	23
Зулейха	24
Денгъиз	25
Къаршымда бир кыыз келе	26
«Бойле бир инсаннен корюштим бугунъ»	26
Келиннен киерге итегим	27
Унутмадым!	28
Шималъ кыны	29
Кечиктинъ яр	29
«Къолунъда котерин...»	30
Наврез	31
Афу эг	32
Шеэрли достума	32
Достум, тарлагъа чыкъ!	33
«Севдигимни айтип олмай»	34
Гедженинъ бир маалинде	35
Юнь кыркъувда	36
Кемане	38
Кузь	39
Бир кыызгъа	39
Тезден къайтып барырым...	40
Бер...	42
Башымны эгем...	43

«Иштен келем болдурып»	44
Секизликлер :	39

Поэма

Сёнген севги	62
Бир къач сёз	77

На крымскотатарском языке

АБЛЯЛИМОВ МАМБЕТ

РАДОСТЬ ЖИЗНИ

Стихи и поэма

Китап акъкъында фикир язгъан
Билал Мамбет ве Шакир Селимов

Редактор *Черкез-Али*

Рессам *В. Финкильштейн*

Ресимлер редакторы *Ю. Габзалилов*

Техникий редактор *М. Мирраджайов*

Корректор *Л. Дерменджи*

ИБ 3023

Басмаханеге берилъин 16. 11. 81. Басмагъа рухсет этилди.
26. 03. 85. Р-40243. Форматы 70/100^{1/2}. Басмахане кыгъыты №3.
Эдебий гарнитурасы. Юкъары басма. Шартлы басма т. 2,63.
Шартлы боя. отгисек 2,77. Пешир т. 3,0. Тиражы 1500. Сымарыш № 35. Фияты 35 кап.

Гъафур Гъудам адына эдебият ве санъат пешрияты. Ташкент.
700129. Навоний сокъагъы, 30.

Пешрияглар, полиграфия ве китап алын-верилешилер буюмджа
УзССР Девлет Комитети Ташкент «Матбуат» полиграф иста-
сал бирлешмесининъ 2-нджи басмаханесинде басылды. Инъиет
шээрл. Самарканд сокъагъы, 44.

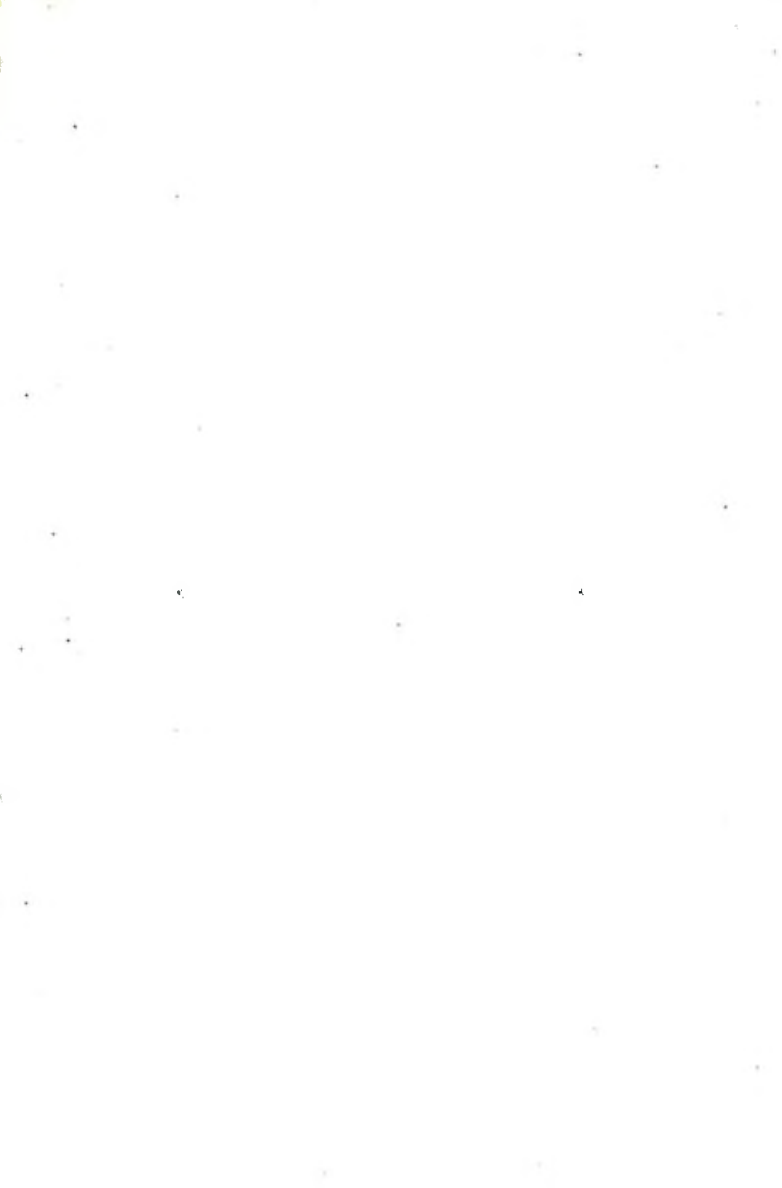
Аблялимов, Мамбет.

Аят кыуванчы: Шиирлер ве поэма. — Т. :
Эдебият ве санъат ишпр., 1985.— 72 б.

Шаир Мамбет Аблялимов эдебиятымызгъа 70-иджи йылларда кельген исидатлы яшларымыздан биридир. Кюнде яшан, кой хозайствосы ишлеринде чалыныи кельген алии маюматлы, коммунист шаир бу иыл 50 ишыны толдурувы мунасебатиен окъунуджыларымызгъа озюниикъ соикки йыллар ичинде яраткъан янъы шиирлерини такъдим эте.

Аблялимов, Мамбет.

С (Крымтат)

35 Kau

